„ЗАНГОРИ КЕМА“ЛАР ИШГА ТУШДИ

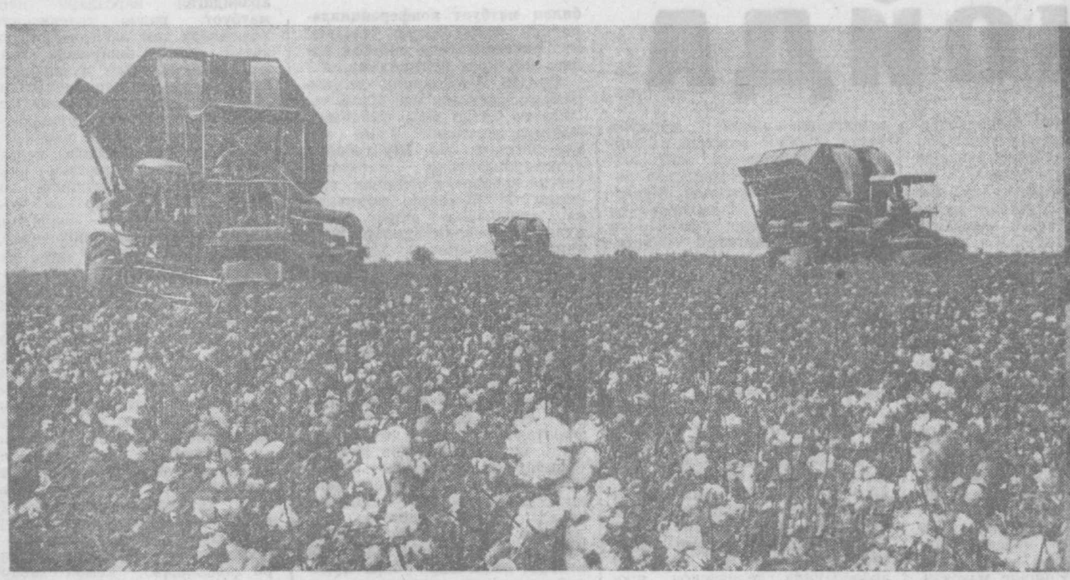

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

16 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 189 (4180).

24 СЕНТЯБРЬ

ЧОРШАНБА

1969 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин

ЎРТА ЧИРЧИҚ районидаги «Партия XXII съезди» колхози пахтакорлари ва механизаторлари областда биринчи бўлиб машина теримини уюшқоқлик билан бошлаб юбордилар. Ким Иван бошлиқ бригада пахта далаларида йиғим-терим ишлари намунали олиб борилялти. Ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил кўтариш, етиштирилган ҳосилнинг ҳаммасини машиналар ёрдамида териб олиш учун астойдил меҳнат қилаётган деҳқонларнинг ҳаракатлари зўр. Бригаданинг А. Болтабоев, Ж. Мирзаев, Ш. Мирзаев каби илғор механизаторлари кунига хирмонга 2—2,5 тоннадан «оқ олтин» тўкмоқдалар. Уларнинг ҳар бири йил охиригача 100—120 тоннадан пахта териб беришга қатъий аҳд қилишган. Суратларда: (чапда) машина терими. (Ўнгда) илғор механизаторлардан А. Болтабоев, Ж. Мирзаев ва Ш. Мирзаевлар.

А. Абалян фотолари.

ИЛҒОР ЛУБКОРЛАРГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Область партия комитети ва область ижроия комитети хўжаликларда каноп ўриш, давлатга каноп пояси топшириш юзасидан бошланган социалистик мусобақанинг 1969 йил сентябрь ойи иккинчи ўн кунлигининг якунларини кўриб чиқдилар ва қарор қилдилар.

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи Ўрта Чирчиқ районидаги **«Полярная Звезда»** колхозига (раиси **Ким Пен Хва,** партия ташкилотининг секретари **Тё,** бош агрономи **Тен,** бош инженери **Пак** ўртоқлар) берилди. Колхоз давлатга каноп пояси топшириш планини 112,2 процент бажарган. Ўн кунликда эса 29,9 процент ўсишга эришиб, давлатга 4040 тонна юқори сифатли каноп пояси сотган.

Байроқ шу райондаги «Северний маяк» колхозидан олиб берилди.

Каноп ўриш ва давлатга каноп пояси сотишда Оққўрғон районидаги Киров номли, Ўрта Чирчиқ районидаги «Северний маяк» колхозларининг ишни яхши ташкил этганликлари қайд қилинди.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИ

Кеча Тошкент область партия ташкилотлари активининг йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишда область партия комитетининг биринчи секретари М. А. Абдураззоқов «Ўзбекистон КП Марказий Комитети XVI пленумининг «В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш юзасидан республика партия ташкилотларининг ташкилотчилик ва сиёсий ишини янада авж олдириш тўғрисидаги қарори ва область партия ташкилотининг вазифалари» тўғрисида доклад қилди.

Доклад юзасидан музокараларда Ленин район партия комитетининг биринчи секретари Б. Ғ. Халилов, Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг бригада бошлиғи А. Альчикова, Калинин район партия комитетининг биринчи секретари М. К. Камолов, «Таштекстильмаш» заводи слесари С. П. Ерхов, Ангрен шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. Ғуломов, Бекобод районидаги «Победа» колхози раиси Э. Ҳатамов, Оҳангарон цемент заводи директори Ғ. Я. Шарипов, Чирчиқ трансформатор заводи директори В. Д. Афонин ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Область партия активи йиғилиши ишида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси Ё. С. Насриддинова, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов ўртоқлар иштирок этдилар.

Актив йиғилишида муҳокама қилинган масала юзасидан кенгайтирилган қарор қабул қилинди.

ДЕПУТАТ БОШЛИҚ БРИГАДАДА

Қуёш водий бўйлаб нур соча бошлади. Пахтазордан эсаётган оромбахш шабада ғўза баргларидаги тонгги шабнам томчилари, қуёш нурида инжудек товланиб, ўзгача жозиба, латофат, ажиб гўзаллик кашф этган. Оқ чойшабга бурканган поёнсиз пахтазор ўз ҳуснини кўз-кўз қилиб шабадада енгил силкинади. Чаноқлардан тошиб чиққан оппоқ пахта толалари кўзни олгудек.

Меҳри ая бир зум пахтазордаги бу гўзалликка тикилиб қолди.

Бир маҳал аянинг кўзлари узоқда, ғўза оралаб юрган кишига тушди. Бригаданинг кекса сувчиси Мусо отани танигач, шу томон юрди.

Мусо ота олтмиш тўққиз баҳорни кўрган бўлса ҳам йигитлардек, эгат оралаб, пахтазорни кўздан кечириб борарди. Ота иш билан машғул бўлиб, ўзи томон келаётган бригадирни сезмай қолди.

— Ҳорманг отахон, — бехосдан эшитилган бу овоздан ота қаддини кўтарди.

— Ҳа, омонмисан, бригадир қизим? — У қаршисида турган бригадирга қўлидаги бир чаноқ пахтани кўрсатиб деди:

— Санаб чиқдим, тўққиз чигитли экан. Ҳа, чигитлари ҳам тўлиқ пишиб етилган.

Меҳри ая бир чаноқ пахтани қуёш нурига тутиб, завқланиб кулди. Отанинг сўзлари Меҳри аянинг ҳам дилини ёритди. Унинг кўз олдида баҳорги-ёзги қийинчиликлар, деҳқонларнинг меҳнати жонланди.

Ўшанда пайкаллардаги ғўза ниҳоллари эндигина кўзга ташланган эди. Уст-устига ёққан сел тепаликдаги 6 гектарча келадиган ердаги ниҳолларни ювиб, теп-текис қилиб кетди. У майдонларни бутунлай қайтадан экишга тўғри келди.

Табиатнинг қайсарлигини енгиш учун бригада аъзолари ғайрат билан ишлашди. Сел ювиб кетган майдонларга чигит қайтадан экилиб алоҳида эътибор билан парвариш қилинди. Мусо отага ўхшаш тажрибали деҳқонлар пайкалдан чиқмади. Далаларда кечаю-кундуз меҳнат қилиниб, ниҳоллар ўз вақтида сийракланитирилди.

Вақтида қилинган меҳнат зое кетмади. Ғўза ниҳоллари тез ривожланиб, нормал ўса бошлади. Моҳир сувчилар ҳам тунни кунга улаб курашишди. Ғўза қатор оралари чуқур юмшатилиб, бир неча маротаба сифатли ишлов берилди. Натижа ёмон бўлмади. Ҳар туп ғўзада 15—16 тадан бўлиқ кўсак етиштирилди.

Меҳри ая Шералиева бошчилик қилаётган бригада Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида пешқадамлардан ҳисобланади. Мана, ўн саккиз йилдирки, Меҳри ая илғор бригадага бошчилик қилади. Донгдор бригада деҳқонлари ўтган йили ҳар гектар ердан 40 центнерга етказиб хирмон кўтарган эдилар. Бу йил эса 110 гектар ерда пахта етиштириб, кўнгилдаги ҳосилни йиғиб-териб олиш учун курашмоқдалар. Мақсадлари гектаридан 43 центнердан хирмон кўтариш.

Ҳозирги кунда бригада пахтазорларида бўлган кишининг кўзи қувнайди. Пайкалларда йиғим-терим ишлари қизиб боряпти. Чевар теримчилар ҳар бир дақиқани ғанимат билиб ғайратларига-ғайрат қўшиб ишламоқдалар.

Меҳри ая бригада бошлиғи бўлиш билан бир вақтда тиниб-тинчимас депутат ҳамдир. Қишлоқ аҳли уни ўн саккиз йилдан бери область Советига депутат қилиб сайлашади.

Бундан икки йил аввал Меҳри аяни қишлоқ аҳли иззат-икром билан пенсияга узатган эди. Орадан бир ой ўтмай яна у қадрдон даласига қайтди.

М. АСАТОВА.

КОЛХОЗГА ВИСТАВКА ДИПЛОМИ

Калинин районидаги Карл Маркс номли колхоз СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг қатнашчиси ҳисобланади. Виставканинг Бош Комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантиришдаги муваффақиятлари учун бу хўжаликни биринчи даражали диплом билан мукофотлади.

ОҚҚЎРҒОН районидаги «Москва» колхози деҳқонлари пахта йиғим-теримини қизғин олиб бормоқдалар. Колхоз чевар теримчиларининг ҳар бири хирмонга 90—100 килограммга етказиб пахта тўкмоқдалар. Суратда: колхоз пахта даласида пахта терими пайти.

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 23 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — районлар, **иккинчи стун** — бир кунда, **учинчи стун** — мавсум бошидан бери.

Янгийўл	0,75	4,30
Орджоникидзе	0,80	2,94
Бекобод	0,53	2,61
Ўрта Чирчиқ	0,48	1,47
Бўка	0,19	0,55
Оққўрғон	0,18	0,39
Юқори Чирчиқ	0,10	0,16
Область бўйича:	0,39	1,68

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ДЕФОЛИАЦИЯ ҚИЛИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 23 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — районлар, **иккинчи стун** — бир кунда, **учинчи стун** — мавсум бошидан бери.

Оққўрғон	4,80	46,4
Ўрта Чирчиқ	8,4	25,2
Бўка	7,6	24,2
Юқори Чирчиқ	7,7	22,0
Бекобод	3,0	16,1
Янгийўл	2,6	11,5
Область бўйича:	5,6	25,8

АБАДИЙ БИРГАМИЗ

ТОШКЕНТДА СОВЕТ-БОЛГАР ДЎСТЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН МИТИНГ

Ўзбекистон-Болгария, Тошкент-Хасково. Улар орасида минглаб километр масофа бор. Аммо баланд тоғлар ҳам, жўшқин дарёлар ҳам, улкан денгизлар ҳам дўстликка тўсиқ бўлолмайди.

— Бир ҳафта дўстларимизнинг иссиқ оғушида бўлдик, — дейди Хасково округидан келган делегация аъзоси Руси Димитров.— Сизнинг қалб хароратингиз саҳий қуёшингиз нуридан ҳам иссиқлигини, дўстлар учун бағрингиз мусаффо осмонингиздек ҳамиша очиқлигини ўз кўзимиз билан кўрдик.

Болгариялик азиз меҳмонлар областимизнинг кўпгина районлари, шаҳар ва қишлоқларида бўлдилар. Свердлов номли, Фрунзе номли, Ҳамроқул Турсунқулов номли «Қизил Ўзбекистон», «Ленин йўли», «Политотдел» каби хўжаликларни бориб кўрдилар. Октябрь районида, Калинин районида, Чирчиқ ва Оҳангарон шаҳарларидаги оммавий-сиёсий, партиявий ишларни ташкил этиш тажрибалари билан танишдилар.

Ниҳоят, 22 сентябрь куни Тошкентдаги «Баҳор» ансамблининг янги, шинам концерт залида совет-болгар дўстлигига бағишланган митинг бўлди. Пойтахтимиз жамоатчилиги вакиллари Хасково округ комитетининг иккинчи секретари Динко Танов Атанасов бошчилигидаги Хасководан келган делегация аъзолари Г. П. Илиев, И. В. Гочев, Х. Х. Шишков, В. Д. Иванов, Р. Д. Димитров ҳамда тошкентликлар учун совға сифатида София проспектида бунёд этилаётган мактаб қурилишида ишлаётган болгар дўстларни самимий табриклашди.

Митингни Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Р. Расулов очади. У Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. А. Абдураззоқовга сўз беради. Нотиқ яқиндагина ўзининг шонли 25 йиллик тўйини нишонлаган, социализм йўлидан дадил қадамлар билан бораётган янги Болгария эришган муваффақиятлар ҳақида гапиради. Халқларимиз ўртасидаги узвий алоқалар, қардошларча ҳамкорлик муваффақиятларимиз гарови бўлмоқда. Болгар дўстларимизнинг боғдорчилик ва сабзавот етиштиришдаги тажрибаси бизда кенг қўлланилмоқда. Айни чоқда Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашларининг пахта етиштириш, уни йиғиб-териб олиш соҳасидаги ютуқлари хасководик дўстларимиз билан баҳам кўрилмоқда. Ўзбек мутахассислари ёрдами билан Хасково пахта тозалаш заводида янги цех ишга туширилган бўлса, Тошкентда болгар бинокорлари катта ҳиммат кўрсатиб, 1000 дан ортиқ ўринга эга бўлган мактаб қуриб бермоқдалар.

— Бизнинг бугунги учрашувимиз, — дейди ўртоқ Абдураззоқов, — халқларимиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун тайёргарлик кўраётган дамларда ўтмоқда. Ленин таълимотига садоқат, доҳий васиятларини амалга ошириш билангина биз тинчлик, демократия ва социализм йўлида янги ғалабаларни қўлга киритишимиз мумкин.

«Ташсельмаш» заводи II -цехининг слесари Н. И. Соколов сўз олади. У болгар-совет дўстлиги жамиятининг коллектив аъзоси бўлган ўз корхонаси мисолида икки қардош мамлакат меҳнат аҳли ўртасида мустаҳкамланиб бораётган дўстлик ҳақида гапиради.

Ҳақиқий дўстлар ютуқ ва зафарларни ҳам, қувонч ва ташвишларни ҳам бирга баҳам кўришади. Қардош Болгарияда ўзбек механизатор қизларининг қалдирғочи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсуной Охунованинг номини яхши билишади. У митингда сўзга чиқиб, хасководик пахтакорларга ҳам катта муваффақиятлар тилади. Турсуной Охунова азиз меҳмонлар ва юртдошлари олдида бу йилги мавсумда 200 тонна пахта териб бераман, деб ваъда қилди.

Митингда сўзлаган «Ўзбекистон маданияти» газетасининг редактори, профессор Л. Қаюмов болгар-совет зиёлилари ўртасидаги яқин алоқалар ва бу алоқаларнинг ижобий самаралари ҳақида қизиқарли мисоллар келтирди. Бугунги кунда болгар адиблари Иван Вазов, Христа Ботевларнинг асарлари ўзбек китобхонлари жавонидан ўрин олган бўлса, болгар ўқувчилари Ғафур Ғулом, Зулфия каби шоирларимизнинг шеърларини она тилларида ўқишмоқда.

Болгария Коммунистик партияси Хасково округ комитетининг иккинчи секретари ўртоқ Динко Танов Атанасов минбарга чиқади. Делегация бошлиғи меҳмондўст ўзбек элида кўрсатилган ҳурмат, иззат-икром учун ташаккур изҳор этади. Ўртоқ Атанасов Совет Иттифоқининг Болгарияга кўрсатаётган катта, беғараз ёрдамидан миннатдор бўлиб гапиради. Ўртоқ Атанасов Тошкент область жамоатчилиги вакилларига эсдалик совғаси топширди.

Митингда Тошкент область ижроия комитетининг раиси Э. Т. Шайхов, область партия комитетининг секретарлари П. В. Костриков, Х. Р. Мусахонова, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси Х. А. Асомов, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари Р. Н. Бобожонова ва бошқа ўртоқлар ҳозир бўлдилар.

Митинг қатнашчиларига Ўзбекистон санъат усталари ижросида катта концерт кўрсатилди.

ТЕРИМ ҚИЗҒИН

БЎКА. («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан) Район пахтакорлари бу йил зиммаларига улкан мажбуриятлар олиб меҳнат қилишяпти. Пахта далаларида ёз бўйи тер тўккан деҳқонлар мўлжалдаги ҳосилни етиштирдилар. Гектарлар тўлиқ, ғўзалар бўлиқ. Пишиб етилган кўсаклар кун сайин чамандек очилмоқда.

Райондаги барча хўжаликларда пахта терими бошлаб юборилди. Ҳосилни ўз вақтида йиғиб-териб олиш учун курашаётган деҳқонларнинг бугунги кундаги ҳаракатлари жадал. «Гулистон», Калинин номли, Ҳамза номли, «Партия XIX съезди» колхозлари далаларида йиғим-теримнинг дастлабки кунлариданоқ яхши натижаларга эришиляпти. Чевар теримчилар ҳар куни колхоз хирмонига 60—70 килограммдан пахта тўкмоқдалар.

Пахта терими Карл Маркс номли колхозда кун сайин қизғин тус олмоқда. Пахтазорларда ишлаётган теримчиларнинг қўли-қўлига тегмайди. Ҳар бир теримчи ўзига бириктилган ишни сидқидилдан адо этиб кунлик нормани ошириб бажармоқда. Фотима Мусаева, Мония Усмонова каби моҳир теримчилар хирмонга 80—90 килограммдан «оқ олтин» тўкмоқдалар.

Партия турмуши: Ўзбекистондан хатлар

3

ВОҚЕАЛАР ЖЎШ УРИБ ТУРГАН ЖОЙДА

Бу ердагилар бир нарсани сира унутишмайди: 1966 йил апрелининг эндигина тонг ёришиб келаётган ва совуқ ғизиллатиб турган бир пайтида, зилзиланинг гувуллаши ҳамма ёқни чангитиб, шаҳар маҳаллаларидаги иморатларни ағдариб турган даҳшатли табиий офат маҳалида тошкентликлар радионинг: «Тошкентдан гапирамиз!» деган сўзларини эшитиб, кўнгиллари таскин топган эди. Бахтсизлик ларзага келтирган юз минглаб кишилар учун бу сўзлар мардлик ва умид садоси бўлиб эшитилди. Бу сўзлар саросимага тушиб қолганларга далда берди, уларни ҳаракатга даъват этди, бутун дунёга: шаҳар ҳаёт эканлигини, шаҳар таслим бўлмаганлигини, бутун мамлакат шу шаҳарга ёрдамга келаётганлигини хабар қилди.

Бундан уч йил бурун бўлиб ўтган воқеаларни эсга олганлигимиз тасодифий эмас. Шаҳар қурилишларида ўзларининг интернационал бурчларини шараф билан адо этган қардош республикаларнинг вакилларини тошкентликлар яқиндагина кузатиб қўйишди. Шаҳар аҳолиси зилзиладек оғир кулфат бошига тушганида, довдираб қолмади, янги Тошкент илгаригидан ҳам кўрклироқ ва ҳашамлироқ бўлиб, вайроналардан қад кўтарди, — мана шуларнинг ҳаммасига эришишда матбуот, радио, телевидение сингари қудратли ва оператив ахборот воситаларининг ҳам хизмати оз эмас.

Лениннинг партия газетасини коллектив пропагандист, агитатор ва ташкилотчи деган машҳур таърифи эндиликда радиога, зангори экранга бемалол татбиқ қилинса бўлади. Буни исботлайдиган мисоллар Ўзбекистонда ҳам оз эмас. Масалан, Мирзачўлдаги биринчи чўлқуварларнинг меҳнат шижоатлари тўғрисида бир қанча мазмундор очерклар, репортажлар, радио ва телевизион эшиттиришлар пайдо бўлиш биланоқ, минг йиллардан бери қақраб ётган ўша ерларни ўзлаштиришга бизни ҳам юборинг, деб ёш ташаббускорлардан тушаётган аризалар ва хатлар анча кўпайиб кетди. Жозибали ва аниқ қилиб берилган ахборотнинг агитация кучи мана шунақа.

Республика газеталари «Совет Ўзбекистони» ва «Правда Востока»да, сўнгра эса кўпгина область, шаҳар, район газеталарида расмий ахборот деб номланган бўлимлар пайдо бўлиши билан газетхонлар шу бўлимларда босилган хабарларни жуда қизиқиб ўқийдиган бўлишди. Газеталарнинг шу бўлимларида партия комитетларининг, советларнинг, министрликлар ва идораларнинг, касаба союз, комсомол ва бошқа жамоат ташкилотларининг ишлари ёритилмоқда. Шундай қилиниши керак эди, бунга шак-шубҳа йўқ. Аммо, айрим редакциялар янги ахборот рубрикаларини «кўз-кўз қилиб» қўйиб, ҳозирча бу бўлимни мунтазам равишда олиб бормаётганликлари, тўғрисини айтганда, қизиқтирадиган материаллар билан таъминламаётганликлари ёмон бўляпти. Масалан, «Советская Бухара» газетасининг 90 та сонидан фақат биттасида «Партия турмуши хроникаси» ва иккитасида «Партия ахбороти» деган подборка берилди, холос.

Аммо, бунинг учун ҳамиша ҳам айбни фақат журналистларга қўйиб бўладими? Область газетасида, айниқса партиявий мавзуъларда ахборотнинг камлиги бошқа сабаблар билан бир қаторда яна бир сабаб борлигини ҳам кўрсатиб турибди, яъни бу ҳол область партия комитетида ўз газеталарини қандай ўқиётганликларини, уни ахборот материаллари билан нақадар серҳафсала бўлиб таъминлаётганликларини ҳам кўрсатиб турибди.

Ахборот жанри аслини олганда жуда лўнда бўлиши керак. Унда кам сўз билан кўп факт ва фикр ифодаланиши лозим. «Расмий бўлимлар» берилган хабарлардаги умумий гаплар, ёйилиб кетган татбиқлар кишининг ғашига тегади. Ҳозирча ҳақиқатан шундай бўлиб турибди. Турли тадбирлар, «эшитилган масалалар», мажлислар ва кенгашлар тўғрисида берилган, шу кенгашларда кимлар сўзга чиққанлиги у ёқда турсин, ҳатто ўзининг хизмат бурчи сабабли кимлар ҳозир бўлганлиги ҳам бирма-бир баён қилиб ўтилган турли-туман хабарлар газета саҳифаларида онда-сонда пайдо бўлиб қолганида, газетхоннинг буларни ўқиб мағзини чақиши унчалик осон бўлмайди. Бунинг сабаби шуки, шу хабарларнинг энг керакли мағзи, яъни у ёки бу кенгаш нима мақсад билан чақирилганлиги, унда қандай муҳим қарор қабул қилинганлиги, нималар айтилганлиги аён бўлмай қолади.

Кўпгина хабарларни оперативчиликка намуна бўлади, деб айтиш маҳол. Бунинг учун биттагина мисол кўрсатиб ўтайлик. Ёз фасли охирлашиб қолганида (12 августда) область газетаси «Хорезмская правда» ўзининг «Расмий бўлим»ида берган бир хабарида: «пионерлар ва мактаб ўқувчиларининг ёзги дам олишини ташкил этиш соҳасида бир қанча жойларда жуда кам иш қилинаётир» деб маълум қилди. Жуда кечикиб иш бошлаган область комсомол комитетига эргашиб, редакция ҳам жиддий бир тусда, бунга илова қилиб «кўрсатиб ўтилган камчиликларни қолган кунлар ичида йўқотиш» зарур, шу билан бирга «пионерлар ва мактаб ўқувчиларини ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялашга алоҳида эътибор бериш, ҳамма лагерларда пионер фестивалларини, гулханларни, кечаларни мунтазам равишда ўтказиб туриш, спорт ва туризм ишларини яхшилаш» зарур, деб ёзди. Бу билан газета «Тўйдан кейинги ноғора...» қабилида иш қилди.

Хабардорлик журналистнинг қаламни ишлата билишидан ҳам кўра муҳимроқ қуролдир. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ташкил этаётган матбуот конференциялари редакцияларнинг ходимларига жуда маъқул бўлиб тушганлигини айтмоқдалар. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов журналистлар билан батафсил суҳбатлашди. Министрлар А. М. Қўчқоров, Т. А. Саримсоқов, А. Х. Ҳамидов, Н. Ж. Худойбердиев ўтказган суҳбатлар ҳам журналистларда яхши таассурот қолдирди. Бу матбуот конференцияларининг марокли жиҳати шундаки, суҳбат чоғида, одатда, эълон қилиб қўйилган мавзуъдан ташқари ҳам анчагина яхши гаплар айтилмоқда; Журналистларнинг одоб-ахлоқи, ахборот ходимлари билан хўжалик ходимлари ўртасидаги ўзаро муносабатлар каби масалалар ҳам тилга олинмоқда, натижада уларнинг ҳамкорлиги мустаҳкамланиб, самарали бўлиб қолмоқда.

Шундай қилиб, журналистлар учун республика ҳаёти тўғрисидаги, республикадаги раҳбар партия ва давлат органларининг фаолияти тўғрисидаги ахборотнинг яна бир муътабар манбаи пайдо бўлди. Бу манбаънинг таъсири оммавий ахборот органларининг қай бирида — газета, радио, телевиденеда — ўз ифодасини топишини ва энг муваффақиятли равишда ижодий акс эттирилишини ҳозирча айтиб бериш қийин. Фақат шуни айтиб ўтишимиз керакки, шу жиҳатдан қараганда тележурналистларнинг натта имкониятлари ҳам бор, ўзларига хос мушкулликлари ҳам борки, бу афзаллик ва мушкулликлар уларнинг «ахборот цехи»даги касбдошларига маълум эмас.

Телевизион экраннинг беқиёс кучи шундаки, у ҳамма нарсани бевосита кўрсатиш билан ўз таассуротини ўтказа олади. У жонли образлар тилидан, инсоний ҳисларнинг бениҳоя ранг-баранг ҳамма турларидан бемалол фойдаланади. Телевидение ҳатто ҳамма нарсани ҳамиша ҳикоя қилиб бериши ҳам шарт эмас. Бўлаётган воқеанинг моҳиятини боплаб кўрсатишнинг ўзи баъзан кифоя қила олади ва шу билан ўзининг мақсадига эришади.

Масалан, студиянинг программасида икки артист Эргаш Каримов билан Садир Зиёвиддинов олиб бораётган доимий номер бор. Улар муҳим маҳаллий мавзуълардаги сатирик манзараларни ижро этадилар, ҳазил-ҳузул қилишади, томошабинларни кулдиришади. Бундай қараганда нуқул ҳазилкашлик жанрига ўхшайди. Аммо, эшиттиришлардан бирида улар алоқа ходимларига аталган кичикроқ бир манзарани кўрсатиб тошкентнинг «телефон машмашалари» ва бунинг сабабчиларини масхара қилиб кулишган эди, дарров таъсир қила қолди. Танқидий гаплар худди жойига бориб тегди. Республика алоқа министрининг ўзи изоҳ бериш учун студияга келди. Унинг кетидан шаҳар АТСнинг бошлиғи ҳам телетомошабинлар билан «муносабатларни нормаллаштирмоқ» учун ташриф буюрди.

Телевидение кинофильмни уйда кўрсатадиган қулай восита деган фикр, афсуски, ҳали ҳам учраб туради. Аммо, гарчи чуқур маънони ифодалашни даъво қилмайдиган ва дуч келган бир мисолни олиб қарагaнингизда ҳам бу фикр асосли эмаслиги аён бўлиб қолади. Телевидение ўзининг кундалик ахборот воситаси бўлиш, миллионларга сиёсий тарбия бериш имкониятларини ҳали тўла равишда очиқ кўрсатгани йўқ. Тошкент телевидение студияси эшиттиришларининг мазмуни ўтган йилнинг охирида республика Коммунистик партиясининг Марказий Комитетида батафсил таҳлил қилинди. Марксизм-ленинизм назариясини, халқлар дўстлиги ғояларини пропаганда қилишда, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига ўтказилаётган мусобақани ёритишда студия эришган ижодий ютуқлар қайд қилиб ўтилди.

Лекин шу билан бирга жиддий ғоявий ва бадиий заифликлар борлиги, бир қанча эшиттиришларнинг конкрет эмаслиги ва стандартлиги ҳам студиянинг ижодий коллективига кўрсатиб ўтилди. Эшиттиришларнинг ахборотлик аҳамиятини оширмоқ учун студияга, жумладан, партия ва совет ходимларини, ишлаб чиқариш новаторларини, фан ва маданият арбобларини телевизион программларни яратишда кенгроқ қатнаштириш керак, деб маслаҳат беришди.

Бу маслаҳатнинг нафи бўлдими? Кўп жиҳатдан нафи бўлди. Ижтимоий-сиёсий тематика мароқли, ҳилма-хил бўлиб қолди. Студия бошқа республикалар билан программаларни айирбошламоқда. «Изланишлар ва топилмалар» деган эшиттиришларда кўпинча район ва область партия комитетларининг ходимлари чиқиб гапирмоқдалар. Телетомошабинларнинг фикри ҳисобга олиниб, эшиттириш вақтлари яхшироқ планлаштирилмоқда.

Шу билан бирга, бизнинг томошабинлар билан ўтказган суҳбатларимиздан маълум бўлишича, студия ходимлари ижтимоий-сиёсий мавзуълардаги эшиттиришларнинг формасини ҳам, мазмунини ҳам яхшилашда кўпроқ ижодкорлик кўрсатишлари мумкин эди. Айниқса бу ишга партия, совет, хўжалик раҳбарларини қатнаштириш керак.

Самарқандда бўлганимизда, бундай гапларни эшитдик: «Тошкентликлар юлимаса ҳам бўлади пойтахтда ҳаммаси олдингда: министрликлар ҳам, Марказий Комитет ҳам, лекторлар, пропагандистлар, докладчиларнинг энг яхши кучлари ҳам ҳамиша тайёр. Бас шундай экан, жонли суҳбатлар, савол-жавоб кечалари, республика турмушининг одамлар меҳнати ва ҳаётининг актуал проблемаларига бағишланиб, министрнинг, Марказий Комитет секретарининг иштироки билан матбуот конференциялари ёки муҳокамалар ўтказишни телевиденеда система ҳолига келтирса бўлмайдими...»

Бундай истакларнинг телевидениега қанчалик мос бўлиб тушишини айтиб бера олмаймиз. Зангори экраннинг ўзига хос хусусиятлари бор. Шу сабабли тележурналистлар матбуотда сиёсий ахборотни беришда традиция бўлиб қолган формалар ва методларнинг айнан ўзини кўчириб олаолмайдилар. **Қай тарзда** кўрсатишни уларнинг ўзлари билишади. Лекин **нималарни** кўрсатишга келганда, бу масалада кенг жамоатчиликнинг маънавий талаблари, қизиқишлари, таклифларига жуда диққат билан эътибор бермоқ керак.

«Идеология ишини планли равишда, муайян мақсадни кўзлаб олиб бориш, идеология фронтидаги ҳамма отрядларнинг куч ва ғайратини координациялашни яхшилаш» зарурлиги КПСС XXIII съездида алоҳида қайд қилиб ўтилди. Бу соҳада ҳали ўйланиши ва қилиниши лозим бўлган ишлар кўп. Буни, жумладан маҳаллий ахборот воситалари ўзаро муносабатларининг характери ҳам кўрсатиб турибди. «Телевидение-матбуот» соҳасида бу ўзаро муносабатлар кўпинча газеталарда кундалик программаларни эълон қилишдан иборат бўлиб қолмоқда.

Телепублицистика нисбатан ёш ва баъзи бир масалаларда ҳали ҳам ўзининг йўлини «пайпаслаб» топмоқда. Студия ходимлари кўп нарсаларни синаб, тажриба қилиб кўрмоқдалар. Лекин традициянинг кучи катта: айтайлик, театр оламидаги ҳар бир воқеа, қоида тариқасида, дарров матбуотнинг диққат марказига тушиб қўяқолади: тақризлар бирин-кетин пайдо бўлаберади. Аммо, телевидение ўнлаб эшиттиришларни, ўнлаб «премьералар»ни тайёрлаб эфирга чиқарса ҳам тақризчилар буларни гўё пайқамагандек индамай қолаберадилар, ваҳоланки республикада зангори экран томошабинлари камида икки миллион ҳисобланади. Шуни унутмаслик керакки, принципиал муваффақиятлар билан бирга ўйлаб муҳокама қилиш учун сазовор бўладиган муваффақиятсизликлар, нуқсонлар ҳам бўлиб туради. Мана шундай пайтларда партиявий йўл билан оқилона тарзда қилинган бамаъни анализ, берилган маслаҳат, ғамхўрлик ва талабчанлик билан кўрсатилган ёрдамнинг аҳамияти жуда катта.

Чуқур ва оператив равишда сиёсий анализ қилиниши ва мағзи чақилиши лозим бўлган мураккаб, ўткир зиддиятли ҳодисалар ва масалаларни ёритишга келганда партия комитетларининг оммавий ахборот органлари билан пухта ва фаол ўзаро муносабатда бўлиб, иш олиб боришлари айниқса зарур.

Республиканинг фахрланса арзийдиган нарсалари кўп, матбуот, радио, телевидение ходимлари ҳам иқтисодий ислоҳатни амалга оширишда коллективлар эришган муваффақиятларни ҳам, қишлоқ меҳнатчиларининг пахта учун олиб бораётган фидокорона курашини ҳам, Ленин юбилейи шарафига ўтказилаётган мусобақа кенгайиб бораётганлигини ҳам кўрсатиб бериш учун кўпинча лозим бўлган сўзлар ва образларни топа оладилар. Аммо, пешқадам корхоналар, хўжаликлар билан бир қаторда қолоқлари ҳам борку, ахир, муваффақиятлар билан бир қаторда олға боришга тўсқинлик қилиб турган ва ҳали ечилмаган проблемалар ҳам бор-ку, ахир. Шавкатли меҳнат, совет ватанпарварлиги, халқларнинг интернационал дўстлигини кўрсатувчи ёрқин намуналар билан бир қаторда лапашанглик фактлари, қонунни бузишлар, маҳаллийчилик ва миллий лаҳдудликнинг такрорланишлари, ёт пропаганданинг таъсири натижасида туғилган айрим хунук ҳодисалар ҳам ҳозирча учраб туради.

Маҳаллий газетачилардан бири ҳазиллашиб: «ёмон хабарларнинг тухуми қурисин», деди. Бу ҳазилнинг маъноси шуки, яхши ишлар тўғрисидаги хабарлар қулоққа кўпроқ ёқади. Лекин бундан биз большевистик танқиднинг синалган қуролини ғилофдан чиқармаслигимиз керак, ижобий ҳодисаларни ҳам, салбий ҳодисаларни ҳам ҳар томонлама анализ қилишнинг фойдаси йўқ деган маънони чиқаришимиз ўринли бўладими?

Ахборот билан шуғулланувчи органларимизнинг олдида юксак ва порлоқ вазифалар турибди. Улар ўзларига хос формалар ва методларни ишга солиб, совет кишиларининг сиёсий онгини, сиёсий ва меҳнат активлигини ривожлантирадилар, жамоатчилик фикрини олға сурадилар. Шу билан бирга, қурилишимиздаги камчиликларни ва қийинчиликларни бартараф қилишга ёрдамлашиш, нотўғри хабарларни кимлар тарқатаётганлигидан қатъий назар бунга қарши курашиш фактлнинг, ҳодисалар, воқеаларнинг ҳақиқий моҳиятини ёққол кўрсатиб бериш, шуларга тўғри баҳо бериш уларнинг гражданлик, партиявий бурчидир.

Мулоҳазаларимизни шу билан тамомламоқчимиз. Сиёсий ахборот майдонида иш олиб бораётганлар бизнинг шу мулоҳазаларимизга қизиқиб, уларда гапимизни давом эттириш истаги туғилса, биз муддаомизга етган бўламиз.

Н. КОЖАНОВ,
Г. КОНДРАТЕНКО.
(«Правда»нинг махсус мухбирлари).
«ПРАВДА» 20 сентябрь.

(Давоми. Боши газетамизнинг 20, 23 сентябрь сонларида).

ЯНА БИР КЎРКАМ БИНО

Пойтахтимиз Киров районидаги Носиров кўчасида яна бир кўркам бино қад кўтармоқда. Бу бино «Узколхозстрой» лойиҳалаш институти учун бунёд этиляпти.

Шу кунларда бинонинг 5-қаватида охирги пардозлаш ишлари олиб бориляпти.

Бинони қураётган бинокорлар ўзаро социалистик мусобақани қизитиб, иш суръатини кун сайин жадаллаштиришяпти. Айниқса, Сергей Зинчук бошлиқ комплекс бригада аъзолари самарали меҳнат қилмоқдалар. Бригада азаматлари ленинча меҳнат вахтасида туриб ишлаб, ойлик ва квартал топшириқларини доим ошириб бажармоқда.

Қурилишда кекса бинокорлар билан бир қаторда комсомол-ёшлар ҳам ғайрат кўрсатиб ишлашяпти. Собир Долимов, Раҳим Қурбонов каби ёшлар шулар жумласидандир. Улар ишда дўстларига ўрнак бўлишяпти. Ғишт терувчи С. Шапавалов, дурадгорлардан Д. Потков, В. Ушаков кабилар ҳам қурилиш машъалларидан ҳисобланишади.

— Юбилей объекти бўлган бу бинони тез кунларда ишга тушириш учун астойдил ҳаракат қиламиз, — дейди бригадир ўртоқ С. Зинчук.

С. СУЛТОНОВ.

ҚУРИЛИШ АВЖИДА

Чирчиқ шаҳри билан туташиб кетган «Химик» совхози посёлкаси борган сари обод бўляпти.

Совхоз дирекцияси қурилиш ишларини ҳар тарафлама, комплекс олиб бораётганлиги сабабли ҳам бу ер файзли бўлиб қолди. Қисқа вақт ичида икки хонадонга мўлжалланиб қурилиб, фойдаланишга топширилган қатор-қатор бинолар посёлка жамолини очиб юборди.

Маданий-маиший бинолар ҳам тез қад кўтармоқда. Салкам 200 болага мўлжалланган 8 йиллик янги мактаб биноси, 200 ўринли клуб, меҳмонхона ҳам жадал қурилиб, битказилди. Янги қурилган учта дала шийпони хизматидан ҳам ишчилар хурсанд.

Совхозда хонадонларни газлаштириш ҳам тез суръатлар билан кетяпти. Шу кунга қадар хонадонларнинг 70 процентдан кўпроғи арзон ёқилғидан фойдаланмоқда.

«СИБСТАЛЬКОНСТРУКЦИЯ» бошқармасига қарашли иккинчи участка монтажчилари шу кунларда Тошкент Давлат университетининг 13 қаватли асосий биносини қуришда ғайрат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Суратда: илғор монтажчилардан Юсуф Очилов (чапдан), Анатолий Хиневич ва Фёдор Кузьмин ўртоқлар.

Ф. ЛУТФУЛЛАЕВ фотоси.

СИЁСИЙ ЎҚИШДА ЯНГИ СОҲА

ПАРТИЯ МАОРИФИДА ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИ ОЛДИДАН

Партия маорифи шохобчаларида янги ўқув йили яқинлашиб келмоқда. Ҳозир барча партия ташкилотларида тайёргарлик ишлари туғай деб қолди. Бу ўқув йилида кўпчилик марксизм-ленинизм асослари мактабларида янги соҳа — марксча-ленинча фалсафани ўрганишга киришади. Тингловчилар учун бу янгиликдир. Бундан аввал кўпчилик коммунистлар марксча-ленинча назарияни ўрганиш вақтида фалсафа курсигача келиб тўхтар эдилар. Негаки, партия маорифи системалари учун фалсафа бўйича дарсликлар ва методик қўлланмалар йўқ эди. Эндиликда ўқув программаси бор, ўқув планлари ва методик тавсияномалар ишлаб чиқилмоқда, адабиётлар етарли.

Ўзбекистон КП Тошкент область ва шаҳар комитетларининг сиёсий маориф уйи марксча-ленинча фалсафа бўйича машғулот олиб борувчи пропагандистларга методик ёрдам бериш мақсадида қатор тадбирларни кўрмоқда. Яқинда сиёсий маориф уйи Тошкент шаҳри марксизм-ленинизм асослари мактабларининг пропагандистлари учун тўрт кунлик семинар ташкил этди. Пропагандистлар «Коммунистик ва ишчи партияларининг Москвадаги халқаро кенгаши якунлари тўғрисида», «Кибернетиканинг фалсафий проблемалари», «Фалсафа нима?», «Материянинг ленинча таърифи ва унинг коммунистик қурилиш назарияси ва практикаси учун аҳамияти», «В. И. Лениннинг «Материализм ва эмпириокритицизм» асарининг аҳамияти, «Материалистик диалектика қонунлари» ва бошқа темалар бўйича лекциялар тингладилар. Лекцияларни ЎзССР Фанлар академиясининг академиги В. Қ. Қобулов, фалсафа фанлари доктори Л. Е. Горбер, доцентлар Н. С. Усмонов, К. И. Иванова, А. Йўлдошев, Г. П. Лен, Низомий номли педагогика институти фалсафа кафедрасининг ўқитувчиси Ф. М. Прудников, область партия комитетининг лектори К. С. Тен ўқишди.

Д. УСМОНОВ,
Тошкент область ва шаҳар партия комитетларининг сиёсий маориф уйи консультанти.

ҲУНАР ВА МАҲОРАТ МАКТАБИ

Бу ўқув корпусини қишлоқ марказидаги энг кўркам бинолардан бири, деса бўлади. Ёпёруғ аудитория ва яхши жиҳозланган лабораторияларни айтмайсизми! Ўқув машғулотлари олиб бориш учун ҳамма нарса муҳайё.

Ўқув-тажриба базасида янги маркали пахта териш машиналари, культиваторлар, кўрак чувиш агрегатларидан намуналар бор. Барча жиҳозлар, ўқув қуроллари ва агрегатлар, ҳамма-ҳаммаси бўлажак механизаторлар ихтиёрида. Назарий билимлар амалиёт билан бир-бирига қўшиб олиб борилади бу ерда.

Ҳа, Пискентдаги қишлоқ хўжалигини механизациялаш билим юртида ўқув жараёнининг бу талабига қатъий риоя қилинади.

— Ўқув-тажриба базамиз каттагина майдонни эгаллайди, — дея ҳикоя қилади билим юрти директори М. Жабборов. — Пахта етиштиришнинг барча агротехника ишлари бўлғуси касб эгалари томонидан бажарилади. Ўзлари ер ҳайдаб, уруғ қадайдилар. Ғўза қатор ораларига ишлов берадилар. Кузакда эса лўппи-лўппи бўлиб қийғос очилган «оқ олтин» дурдоналарини «зангори кема»лар ёрдамида йиғиб-териб оладилар. Биз ҳар йили камида 50-60 минг сўм фойда кўрамиз. Бу пуллар ўқув базасини мустаҳкамлаш учун сарфланади.

1-«Пискент» совхозининг чорвачилик фермаси базасида иш бошлаган билим юртимиз биринчи йили қатор қийинчиликларга дуч келди. Биринчи группа битирувчилар тайёргарлиги анча бўш эди. Уларнинг ҳаммасига ҳам қишлоқ хўжалик агрегатларини мустақил бошқаришни ишониб топшириб бўлмасди. Нега деганда, ўшанда ўқув базамиз мустаҳкам эмасди. Ўқитувчи ва мутахассис кадрлар билан етарли таъминланмаган эдик.

Шу аҳволда ўқув ишларини давом эттириш сира мумкин эмаслигини ҳаётнинг ўзи кўрсатди. Тадбиркорлик билан иш кўришга тўғри келди. Колхоз ва совхозлар ёрдамига таяндик. Ўқув-тажриба участкаси кенгайтирилди. Ҳамма қулайликларга эга бўлган ўқув корпуси қурилди. Машғулотларни олиб бориш учун малакали мутахассислар жалб этилди.

Ҳа, механизатор кадрлар ўчоғи қаддини ростлаб олди. Билим юрти йил сайин кенгайиб, мустаҳкамлана борди.

Мана, бу йил билим даргоҳида еттинчи ўқув йили бошланди. Эндиликда билим юрти чинакам механизатор кадрлар ўчоғига айланган.

Ҳозир бу ерда қишлоқ хўжалигини механизациялаш билан боғлиқ соҳалар бўйича кўпгина ихтисосликлар ўқитилмоқда. Касб эгаллаш орзуси билан ўқишга кирган йигит-қизлар тракторчи, механик-ҳайдовчи, шофер, бульдозерчи, слесар бўлиб, меҳнат қучоғига йўлланма оладилар.

Ўтган етти йил ичида билим юрти кўплаб қишлоқ хўжалиги механизаторларини тайёрлаб чиқарди. Беш мингдан ортиқ «зангори кема» капитани орасида механик-ҳайдовчи хотин-қизлар анчагина. Ҳозир улардан 600 дан ортиғи бепоён пахтазорларда «зангори кема»лари билан жавлон урмоқдалар.

Бу йил механизаторлар сафига яна бир неча йигит-қиз қўшилади. Машҳур механизатор Турсуной Охунова издошлари бўлган 130 га яқин касб эгаси пахтазор қучоғига отланади.

Билим юртининг залларидан бирида «Кадрлар — олтин фондимиз» деган катта стенд бор. Уни завқ билан томоша қиласиз. Ажойиб рақам ва фактларга дуч келасиз. Буларнинг айримларини эътиборингизга ҳавола қиламиз.

Билим юртини тамомлаган йигит-қизлардан 1900 киши комплекс механизациялашган бригада ва звеноларнинг бошлиқлари бўлиб ишлаяпти. 55 механизатор турли орден ва медаллар билан мукофотланган.

Шу ерда таҳсил кўриб, шарафли касб эгалари бўлиб етишган йигит-қизлардан айримлари қадрдон даргоҳда ўқитувчилик қилиб, муносиб ўринбосарлар тайёрлашмоқда. Мана уларнинг номлари: Н. Толипов, М. Азизова, Н. Ҳайдарова, Р. Бобоев, М. Асқархўжаев, С. Шарипов ва бошқалар.

Пахта йиғим-терими мавсумида ўқитувчи-механизаторлар ҳам «зангори кема»ларни жиловлаб, «оқ олтин» хирмонига барака киритадилар. Чунончи, ўтган йили Мукаррама Азизова Ўрта Чирчиқ районидаги Куйбишев номли колхозга ёрдам бериб, машинада 117 тонна «оқ олтин» терди.

Дастлаб олти ойлик курс сифатида иш бошлаган билим юртининг бугунги кундаги фаолият доираси кенгайиб кетди. Студентлар орасида пойтахт областининг турли районларидан келган йигит-қизларни учратасиз. Жойларнинг ўзида билим юртининг филиаллари бор. Улар сони бу йил 13 тага етди. Уларда 700 дан ортиқ киши ўқимоқда.

— Булар кейинги йилларда қўлга киритган ютуқларимиз, — дейди директор. — Эртанги режаларимиз ҳам катта. Аввало, ўқув структурасида юз берадиган янгиликни айтиб ўтмоқчиман. Келгуси йилдан бошлаб биз уч йиллик таълимга кўчамиз. Ўқишни битиргач, ёшлар қишлоқ хўжалиги ихтисослиги бўйича касб эгаси бўлиб етишиб чиқадилар. Айни бир вақтда ёш механизаторларга ўн йиллик мактабни тугатганлиги ҳақида етуклик аттестати ҳам берилади. Олий маълумотли бўлишни хоҳловчилар институтларнинг кечки ёки сиртқи бўлимларига кириб, ўқишни давом эттиришлари мумкин.

Яна қўшимча янги ихтисослик бўйича ҳам машғулотлар олиб борилади. Келгуси йилдан экскаваторчилар тайёрлашга киришилади. Хотин-қизлардан механик-ҳайдовчи кадрлар тайёрлаш кўпайтирилади.

Яна йиллар ўтади, механик кадрлар сони орта боради. Билим юрти талабалари орасидан яна кўплаб донгдор кишилар етишиб чиқади.

А. АЛИЕВ.

ЙИЛЛАР ВА ОДИМЛАР

КОЛХОЗЧИЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ III СЪЕЗДИ ОЛДИДАН

ҒАЗАЛКЕНТ посёлкаси бугун ўзгача ясатилган. Улкан клуб биноси пештоқига «Колхозчиларнинг район конференцияси қатнашчиларига алангали салом!» деган сўзлар ёзилган. Районнинг турли ерларидан кўплаб одамлар бугун бу ерга келмоқдалар. Улар колхоз намунали Уставининг лойиҳаси муҳокамасига бағишланган йиғилишга қатнашадилар.

Клуб одамлар билан лиқ тўлди. Минбарга колхоз тузумининг ветерани, «Ленинград» колхозининг раиси **Исмоил Ирисбоев** кўтарилади. Колхозчиларнинг район конференциясини очар экан, у колхоз тузумининг босиб ўтган йўли ва порлоқ келажаги ҳақида тўхталади.

— Мен янги колхозлар тузилаётган пайтларни ҳеч қачон унутмайман, — дейди у, — коллективлаштирилган хўжаликлар тузиш осон бўлмаган эди. Колхоз тузумининг душманлари деҳқонларимизнинг бир жон, бир тан бўлиб ишлашларига, ҳаётларини фаровон қилишларига тўсиқ бўлмоқчи бўлдилар. Аммо уларнинг қабиҳ ниятлари пучга чиқди. Қишлоқда коллектив хўжаликлар барпо этилди ва тобора мустаҳкамлана борди.

Янгича ишлаш ва яшашнинг нурли йўлини кўрсатиб берган Коммунистик партиямиз ва севикли доҳиймиз Владимир Ильич Лениндан миннатдормиз.

Колхоз намунали Устави лойиҳаси ҳақида доклад қилиш учун сўз Бўстонлиқ район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **П. Ю. Юсуповга** берилади.

— Шу кунларда, — дейди нотиқ, — мамлакатимизнинг деҳқонлари ўзларининг Бутуниттифоқ III съездига зўр ҳозирлик кўрмоқдалар. Колхоз намунали Уставининг лойиҳасини барча ерда кенг муҳокама қилиб, якдиллик билан маъқулламоқдалар.

Бугун биз бу ерга ана шу Устав лойиҳасини муҳокама қилишга ва яна бир бор чин қалбимиздан маъқуллашга йиғилдик.

Ленинча кооператив планининг амалга оширилиши натижасида қарор топган колхоз тузуми совет жамиятининг ажралмас, узвий қисми бўлиб қолди. Социалистик қайта қуришнинг тарихий вазифаларини ҳал қилатуриб Коммунистик партиямиз қудратли индустрияни вужудга келтирди, деҳқонларни коллективлаштиришнинг мунаввар йўлидан олиб борди. Совет қишлоғи йирик социалистик хўжаликка ўтказилганлиги, мамлакатда охирги эксплуататор синфлар бўлган қулоқларнинг тугатилиши қишлоқларимиз ҳаётида ажойиб ўзгаришлар ясади. Миллион-миллион майда, якка хўжаликлар ўрнида йириклаштирилган колхозлар тузилди. Бу колхозларда деҳқонларнинг шахсий манфаатлари жамият, умумхалқ манфаатлари билан қўшиб олиб борилди.

Давлат машина трактор станциялари — МТСлар колхозлар экономикасини мустаҳкамлашда улкан бир босқич бўлди. Омочбўйинтуруқ билан ҳосил етиштирган деҳқонлар эндиликда қудратли техника эгалари бўлиб қолдилар.

Колхозчиларнинг Бутуниттифоқ II съездида қишлоқ хўжалик артелининг намунали Устави қабул қилинган эди. Бу даврдан буён анча вақт ўтди. Ҳозирги пайтгача ишлатилган Устав қишлоқ хўжалик артелларини мустаҳкамлаш ва ривожлантиришда катта роль ўйнади. Бироқ эндиликда колхоз қонунларининг мазкур мажмуаси барча иқтисодий социал ўзгаришларни тўла акс эттира олмай қолди. Шунинг учун ҳам колхозларнинг янги намунали Уставини қабул қилиш эҳтиёжи туғилди.

Районимиздаги барча колхозларда янги намунали Устав лойиҳаси синчиклаб ўқиб чиқилди ва муҳокама қилинди. Лойиҳада тилга олинган барча моддалар деҳқонларимиз дидига мос бўлиб тушди ва улар томонидан қизғин маъқулланди.

ШУНДАН сўнг нотиқ сўнгги йиллар ичида район хўжаликлари фаолиятида қўлга киритилган ютуқлар ҳақида тўхталади. Хўжаликларда техниканинг кенг кўламда қўлланилиши аҳолининг турмуш даражаси савиясини беқиёс даражада ошириб юборганлигини, қишлоқларда маданий-маиший биноларнинг ва бошқа ишлаб чиқариш объектларининг кўплаб қурилганлиги ҳақида гапиради. Мактаблар, клублар, болалар боғчалари, медицина муассасалари, магазинлар—буларнинг барчаси деҳқонларимиз хизматида. Газета ва китоблардан, электр ва радиодан баҳраманд бўлмаган оилани излаб топиш қийин. Колхозчиларимиз ёппасига саводхон бўлиб қолдилар. Бу ўзгаришларнинг рўёбга чиқиши колхоз тузумининг мевасидир.

Устав лойиҳасида уқтириб айтилганидек, колхоз ва колхозчиларнинг асосий вазифалари ишлаб чиқаришни ва давлатга қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотишни кўпайтирмоқ учун, колхозчилар турмушини янада яхшиламоқ учун хўжаликлар имкониятлари ва афзалликларидан бутун чоралар билан фойдаланишдан иборатдир. Жамоат хўжалигини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш, меҳнат унумдорлигини ўстириш манфаатлари, ишлаб чиқаришни химиялаштиришни комплекс механизациялаштиришни, ерларни мелиорация қилишнинг мўлжалланган программасини амалга оширишни талаб қилади.

Қишлоқ хўжалигида яроқли ерлардан самарали фойдаланиш, ернинг унумдорлигини ошириш масалаларига Устав лойиҳасида алоҳида эътибор берилади. Жамоат хўжалигини планлаштириш ва рационал равишда юритиш хўжалик ҳисобини жорий этишда ҳам колхозчиларга талай ҳуқуқлар берилади.

Амалдаги Уставга нисбатан янги ҳужжат колхоз даромадларини тақсимлаш тартибига ҳам муҳим ўзгартишлар киритади.

— КОЛХОЗ тузумининг дастлабки кунларидан бошлабоқ жонкуярлик билан меҳнат қилган азаматлар, — дейди ўртоқ П. Ю. Юсупов ўз нутқининг охирида, — янги тузум равнақига катта ҳисса қўшдилар. Биз бугун уларнинг номларини катта ҳурмат ва эҳтиром билан тилга оламиз. Рихси Умаров, Довур Ашуров, Исмат Боймуродов, Эшонбой Азимбоев, Жўра Бойзоқов кабиларнинг қилган хизматларини ҳеч қачон унутмаймиз. Районимизда биринчи бўлиб техникани жиловлаган Жўра Нуриддинов, Тўрабой Холиқонов, Довулбой Умрзоқов ўртоқларга дунё-дунё ташаккур.

Шундан сўнг сўзга чиққан Калинин номли колхоз раиси **Усмон Туропов** ўзи раҳбарлик қилаётган хўжаликда сўнгги йилларда қўлга киритилган ютуқлар ҳақида батафсил тўхталди.

— Мен, — дейди у, — барча деҳқонларимиз дидига мос бўлган янги колхоз намунали Устави лойиҳасини бир овоздан маъқуллашга чақираман.

Шундан сўнг сўзга чиққан Карл Маркс номли колхоз ветерани **И. Боймуродов**, Фрунзе номли колхоз бош агрономи **К. Абдиқулов**, «Ленинград» колхозининг сут соғувчиси **М. Эргашева**, «Қозоғистон ССР 30 йиллиги» колхозининг ферма мудири **Н. Ғофилов** ва бошқа ўртоқлар ҳам колхоз намунали Уставини маъқуллаяжаклари ҳақида гапирдилар.

Конференцияда муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди ва колхозчиларнинг область конференциясига делегатлар сайланди.

УРИНЖОН УСМОНОВА Янгийўл районидаги Ленин номли колхознинг пешқадам сут соғувчиларидан. У бу йил 17 бош сигирнинг ҳар биридан 2 минг килограммдан ошириб сут соғиб беришга аҳд қилган. Суратда: Ў. Усмонова.

Ж. РАЗЗОҚОВ фотоси.

ТЕЗ ВА СОЗ

ЭСКИ ТОШКЕНТ. (**«Тошкент ҳақиқати» мухбиридан**). Янгийўл районидаги Киров номли колхоз деҳқонлари Сурхондарё область, Гагарин районидаги «Советобод» совхози комплекс механизациялашган бригадасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Шоймардон Қудратовнинг республикамиз пахтакорларига қарата ёзган хатини чин қалбдан маъқуллаб, йиғим-теримни жадаллаштириш учун барча куч ва имкониятларини ишга солмоқдалар. Колхозчилар ҳар бир минутнинг қадрига етиб, отни қамчилаяптилар. Айниқса, кейинги кунларда хўжаликда йиғим-терим ишлари қизғин тус олди. Кўпмингкилограммчиларнинг сони ортиб боряпти. Мамат Холматов бошлиқ ва бошқа участкалардаги теримчилар кунига 100-150 килограммга етказиб пахта теряпти.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсуной Охунова Шоймардон Қудратовнинг ватанпарварлик ташаббусини қўллаб, ўзи раҳбарлик қилаётган участкадаги ҳосилнинг ҳаммасини машиналарда териб олишга аҳд қилганлигини айтди.

БАРЧА ҚАТНАШЧИЛАРГА ДИПЛОМЛАР

Тошкентдаги қўғирчоқ театри олдида ғалати эмблема 6 кун мобайнида кўтариб қўйилди: мовий байроқдан афсонавий полвон Качал кулимсираб турар ва унинг остига «Тошкент. 1969» деб ёзиб қўйилганди. Бу ерда Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон қўғирчоқ театрларининг мамлакатда биринчи фестивали бўлиб ўтди.

Азалий шу билан бирга навқирон санъат вакиллари болалар ва катталар учун ўзларининг энг яхши спектаклларини кўрсатдилар. Бу асарлар ижодий мунозаралар учун, орттирилган тажрибаларни бир-бирлари билан баҳам кўриш учун бой материал бўлди. Бунинг устига Тошкентга «оқсоқоллар» ҳам, ёшлар ҳам келишганди. Ёшга қарамай, ҳар бир коллектив қатнашчиларининг кўрсатадиган, ҳамкасблари билан баҳамлашадиган нарсалари бор эди.

СССР халқ артисти Олим Хўжаев ташкилот комитетининг қарорини ўқиб эшиттиради: фестиваль қатнашчиларининг ҳар бири унинг дипломлари билан тақдирланади. Бу фахрли шаҳодатнома билан бирга магнитофон ҳам тортиқ қилинади.

Фестиваль эмблемаси тасвирланган мовий байроқ туширилади. Энди полвон Качал ўзининг фахрли ҳуқуқини ё алдаркўсага, ёки ёш томошабинларнинг бошқа бирон суюкли қаҳрамонига топширишга тайёргарлик кўрмоқда. Бу ҳуқуқ кимга ўтказилишини қўғирчоқлар халқаро ташкилотининг совет секцияси ҳал қилади.

(ЎзТАГ).

ИПАКЧИЛИК САНОАТИНИНГ ИСТИҚБОЛИ

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати халқимизнинг моддий турмуш даражасини яхшилаш, фаровонлигини ошириш, бунинг учун халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш тўғрисида муттасил ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Бунда тўқимачилик саноатининг муҳим тармоқларидан бири ҳисобланган ипакчилик катта роль ўйнайди.

Ҳаммага маълумки, республикамиз ипакчилик саноатининг йирик марказларидан ҳисобланади. У Ўзбекистон тўқимачилик саноати тармоқлари орасида ялпи маҳсулотнинг қиммати, шунингдек, ишчиларнинг сони жиҳатидан иккинчи ўринда туради.

Шу йилнинг 1 январигача ипакчилик саноатида тўқимачилик саноатидаги барча ишчи-хизматчиларнинг 36 проценти банд бўлди. Улар ишлаб чиқарган маҳсулот ялпи тўқимачилик саноати маҳсулотининг 38,4 процентини ташкил этди. Ипакчилик саноати корхоналаридаги асосий ишлаб чиқариш фондлари салкам 34 процентдир.

Пилладан олинадиган табиий шойи толаси ипакчилик саноатининг муҳим хомашёси ҳисобланади. Бу ўзининг физик-механик хусусиятлари, кўримлилиги, енгиллиги ва бошқа шу каби ҳислатлари жиҳатидан кўпчилик тўқимачилик материалларидан устун туради. Шунинг учун ҳам бутун мамлакатимиздаги каби республикамизда пилла етиштириш йилдан йилга кўпаймоқда.

Ҳозир Ўзбекистон пилла етиштириш жиҳатидан Иттифоқда биринчи ўринда туради. Ўтган йили 19,2 минг тонна пилла тайёрланди, 1068 тонна ипак хомашёси ишлаб чиқарилди. Бу 1940 йилдагига нисбатан деярлик икки баравар кўпдир.

Ўзбекистонда шойи газламалари ишлаб чиқариш ҳам тез суръатлар билан кўпаймоқда. Агар 1940 йилда 4,5 миллион метр шундай газлама тайёрланган бўлса, 1968 йилда 46,6 миллион метр ишлаб чиқарилди.

Шуни айтиб ўтиш керакки, ипакчилик ва ипакни қайта ишлаш ҳозирги Ўзбекистон ва Ўрта Осиёнинг қадимий хўжалик тармоқларидан бири ҳисобланади. У, айниқса, Фарғона водисида кенг ривожланган. 1913 йилда бутун Ўрта Осиёда 5 минг тонна пилла етиштирилган бўлиб, унинг деярлик тўрт минг тоннаси Ўзбекистонда тайёрланган эди. Лекин, революциядан илгари бу ерда ипакчилик саноати жуда қолоқ эди. Фақат қўл кучига асосланган майда-чуйда корхоналар бор эди, холос. Шу сабабли ҳам етиштирилган юксак сифатли пилланинг аксарият қисми йигириш учун Италия ва Францияга юборилarди.

Улуғ Октябрь социалистик революциясидан сўнг Ўрта Осиёда, шу жумладан Ўзбекистонда хўжаликнинг бошқа тармоқлари қатори шойи саноати ҳам собит қадамлар билан юксалаборди. 1921 йилда биринчи ипакчилик фабрикаси ишга туширилди. У жуда катта иқтисодий фойда берди. Биринчи беш йиллик арафасида эса яна учта пиллакашлик фабрикаси қурилди.

БЕШЙИЛЛИК УФҚЛАРИ

Бундан ташқари, пиллачиларни қурт билан тўла таъминлаш мақсадида уруғ очириш заводлари, инкубаторлар қурилди. Пилла қуритиш тармоқлари ва бошқа шу каби ёрдамчи хўжалик бинолари бунёд этилди. Шундай қилиб қисқа муддат ичида республикамизда ривожланган, замонавий техникага асосланган ипакчилик саноати юзага келди.

Лекин, шуни ҳам таъкидлаб ўтиш керакки, ҳали ипакчилик саноатини ривожлантиришда катта-катта камчиликлар ҳам бор. Ипак қуртини боқишнинг кўнгилдагидек эмаслиги, кўп ҳолларда пиллалар сифатининг пастлиги, уларга биринчи ишлов беришнинг яхши ташкил этилмаганлиги оқибатида тайёрланаётган пиллаларнинг физик-механик хусусиятлари талаб даражасида бўлмаяпти.

Пиллакашликнинг техник қолоқлиги натижасида пилла хомашёсини ишлаб чиқариш жуда суст кўпаймоқда. Хомашёнинг сифати ва унга биринчи ишлов беришнинг даражаси ипакчилик билан шуғулланадиган қатор чет эл мамлакатлари, жумладан Япония, Кореядагидан анча пастдир. 1966—1967 йилларда республикамиз бўйича пилладан ипак хомашёси ажратиб олиш шу мамлакатлардагидан деярлик икки баравар кам бўлди. Шунинг учун ҳам ипакчиликни янада ривожлантириш манфаатлари хомашё сифатини яхшилаш ва пиллага дастлабки ишлов бериш даражасини оширишни тақозо этади.

Бунга эришмоқ учун, аввало, ипакчиликнинг озуқа базаси ҳисобланган тут плантацияларини кенгайтириш, ипак қурти уруғи тайёрлаб берувчи заводлар ишини яхшилаш ва янгиларини қуриш лозим. Бу пилла хом ашёси сифатининг яхшиланишида ҳал қилувчи роль ўйнайди. Бизнингча, пахта тайёрлаш пунктлари, омбор хўжаликлари ва қуритиш-тозалаш цехларининг ўтхоналарини пилла етиштириш учун фойдаланиш зарур. Бунинг учун деярли ҳеч қандай маблағ сарфланмайди. Аксинча, қишлоқ хўжалик ходимларига фақат фойда келтиради. Чунки, пахта тайёрлаш пунктларидан йил давомида фойдаланиш мумкин бўлади. Бу эса пилла қуритиш ҳаражатларини анча камайтиришга олиб келади.

Республикамизда Иттифоқда тайёрланаётган пилланинг ярмидан кўпроғи етиштирилмоқда. Лекин пиллага ишлов бериш, ундан ипак хом ашёси тайёрлаш корхоналарининг қуввати бундан бирнеча марта кам. Ипакчилик фабрикаларимизда барча пилланинг фақатгина 20 проценти ишланмоқда. Унинг қолган қисми эса Ўрта Осиёнинг бошқа республикалари ва Озарбайжонга жўнатиляпти.

Бу ипак ишлаб чиқариши рентабеллигининг янада оширилишига салбий таъсир кўрсатяпти. Чунки, пилла транспортировка қилиш учун мос бўлмаган юклар туркумига киради. Олтмиш тонна юк кетадиган вагонга бу хом ашёдан фақатгина 5 — 6 тоннагина жойлаштириш мумкин. Пиллани, айниқса, узоқ масофаларга жўнатиш самарасиздир. Шуни ҳисобга олиб, республикада етиштирилаётган пилланинг ҳаммасини, жуда бўлмаганда асосий кўпчилигини шу ернинг ўзида қайта ишлашни йўлга қўйиш керак.

Республикамизда ипакчилик корхоналарини тўғри жойлашган деб бўлмайди. Барча областларимизда пилла етиштирилган ҳолда, фабрикалар асосан Тошкент, Фарғона, Самарқанд ва Бухоро областларида жойлашган. Уларга хом ашёни республикамизнинг чекка районларидан ташиб келинмоқда. Бу пиллани корхонага етказиб бериш ҳаражатларининг кўпайишига, маҳсулот сифатининг камайишига сабаб бўлмоқда. Шунинг учун пиллакашлик фабрикаларини хом ашё етказиб берувчи барча районларда — Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Сирдарё, Қашқадарё областларида ҳам қуриш зарур.

Сўнгги йилларда сунъий толалардан фойдаланиш кескин кенгайди. Бу химия хом ашёсидан турли-туман газламалар тайёрлашни кўпайтиришга олиб келмоқда. Лекин шунга қарамай, ипакли газламалар ишлаб чиқаришга бўлган эҳтиёж муттасил ортиб боряпти. Нормага мувофиқ Ўзбекистонда жон боши ҳисобига 12 квадрат метр шойи газламалар тўғри келиши лозим бўлгани ҳолда ўтган йили у 5,78 квадрат метрни ташкил этди, холос. 1968 йилда республикамизда 67,4 миллион метр шойи газламалар истеъмол қилинди. Унинг 54,1 проценти қардош республикалардан олиб келинди.

Тўғри, бу беш йилликда шойи газламалар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга қаратилган тадбирлар амалга ошириляпти. Ипак толаси ишлаб чиқарувчи корхоналарнинг қуввати ортмоқда. Уларни айрим маҳсулотлар ишлаб чиқаришга ихтисослаштириш юзасидан ишлар олиб бориляпти. Қатор янги пиллакашлик фабрикаларини қуриш назарда тутилмоқда. Улар амалга оширилгач, жон бошига шойи газламалар ишлаб чиқариш анча кўпаяди. 1970 йилга келиб бу кўрсаткич 8,88 квадрат метрни ташкил этиши назарда тутилмоқда.

Вазифа республикамиз ипакчилик саноатини ривожлантириш юзасидан беш йиллик план топшириқларини барча кўрсаткичлар бўйича муваффақиятли бажарилишини таъминлашдан иборатдир. Бу Ўрта Осиёнинг, шу жумладан Ўзбекистоннинг СССРнинг иккинчи тўқимачилик марказига айлантириш ишига қўшилган жуда катта ҳисса бўлади.

А. ВАЛИЕВА,
Ўзбекистон Госплани ҳузуридаги иқтисодий тадқиқотлар институтининг кичик илмий ходими.

ПЛАНЕТАМИЗ ХАБАРЛАРИ

ТИНЧЛИК ИШИГА ҚЎШИЛГАН ЯНГИ ҲИССА

БЕРЛИН, 22 сентябрь. (ТАСС). Германия Демократик Республикасининг матбуоти «Жаҳондаги барча давлатларга мурожаат» ва «Химия ва бактериология (биология) қуролини тайёрлаш, ишлаб чиқариш ва тўплашни таъқиқлаш ҳамда бу қуролни йўқ қилиш тўғрисида конвенция тузиш ҳақида»ги лойиҳаларнинг тўла текстини ёки батафсил баёнини бугун ўрта саҳифаларда «Халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга қаратилган янги ташаббус», «Жуда катта аҳамиятга эга бўлган таклифлар» деган сарлавҳалар остида босиб чиқарди. СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XXIV сессиясига ана шу лойиҳаларни тақдим этган эди. «Нойес Дойчланд» газетаси А. А. Громико нутқининг батафсил баёнини ҳам босиб чиқарди.

«Нойес Дойчланд» газетаси қуйидагиларни таъкидлайди: янги таклифлар халқларнинг хавфсизлиги ишига хизмат қилади. «Совет Иттифоқи, — деб ёзади газета, — Ер юзида тинчликнинг тақдири тўғрисида ғамхўрлик қилиб, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Уставига мувофиқ суратда халқаро кескинликни юмшатиш мақсадида яна зўр бериб ҳаракат қилмоқда».

«Берлинер цайтунг» газетаси «тинчликни сақлаш — энг муҳим вазифадир, шу сабабли тақдим этилган таклифлар ғоят муҳим аҳамиятга эга» деб таъкидлайди. «Жаҳондаги барча давлатларга мурожаат» лойиҳасида, деб уқдириб ўтади газета, халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш проблемаси замонамизнинг юксак даражадаги хоҳиш-иродаси деб қаралади.

ПРАГА, 22 сентябрь. (ТАСС). Чехословакия жамоатчилиги СССР Ташқи Ишлар министри А. А. Громиконинг Бош Ассамблея сессиясида сўзлаган нутқини зўр қизиқиш билан кутиб олди. Чехословакия меҳнаткашлари жаҳондаги барча давлатларга мурожаат лойиҳасини ва химия — ҳамда бактериология (биология) қуролини тайёрлаш, ишлаб чиқариш ва тўплашни таъқиқлаш, бу қуролни йўқ қилиш тўғрисида социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари номидан сессия муҳокамасига қўйилган конвенцияни тинчлик ишига қўшилган янги ҳисса деб ҳисобламоқдалар. Чехословакия матбуоти, радио ва телевиденияси жуда кўп материал ва эшиттиришларни шу воқеага бағишламоқда.

«Руде право», «Праце» газеталари ва бошқа газеталар СССР Ташқи ишлар министри нутқининг кенг баёнини босиб чиқарди.

БУДАПЕШТ, 22 сентябрь. (ТАСС). Венгрия газеталари Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, шунингдек Бош Ассамблеясининг XXIV сессияси тўғрисидаги материалларни босиб чиқариб, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громиконинг шу сессияда сўзлаган нутқига алоҳида эътибор бермоқдалар. Газеталар илгари сурилган таклифларнинг конкрет таклифлар эканлигини таъкидлайдилар. «Непсава» газетаси бош мақоласида қуйидагиларни ёзади: «А. А. Громико Совет ҳукумати номидан, шунингдек социалистик мамлакатлар номидан шундай таклифлар киритдики, бу таклифлар ҳақиқатан ҳам тинчлик йўлида меҳнат қилишни истаётган барча мамлакатларнинг узоқ давр мобайнида қиладиган ишларини белгилаб бера олади».

«Совет Иттифоқи, бошқа социалистик мамлакатлар, — деб ёзади яна газета, — ана шу ишларнинг талайгина қисмини ўз зиммаларига олишга тайёрдир. Сессия муҳокамасига қўйилган таклифлари ҳам зўр бериб қилинаётган ана шу ишларнинг бир қисмидир».

Газеталар таъкидлаб ўтганидек, халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш тўғрисидаги таклиф аслида бутун дунёда тинчликни сақлашда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ролини кучайтиради ва ана шу жаҳон ташкилотининг обрўсини оширади.

ГАВАНА, 22 сентябрь. (ТАСС). «Гранма» газетаси Пренса Латина агентлигини Нью-Йоркдан берган хабарини босиб чиқарди. Бу хабарда СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громиконинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XXIV сессиясида сўзлаган нутқи баён қилинган. Газета А. А. Громиконинг Совет Иттифоқи вьетнам халқи томонидан олиб борилаётган қаҳрамонона курашига ёрдам бераётганлиги тўғрисидаги сўзларига алоҳида эътибор қилади.

А. А. Громико, деб ёзади газета, АҚШ ярим миллионли армия ёрдами билан қўлга киритолмаган нарсаларни Париж музокараларида қўлга киритамиз, деб умид боғлайдиган бўлса, реал воқеликка хилоф иш тутган бўлади, деб таъкидлади.

АММОН, 22 сентябрь. (ТАСС). «Ад-Дустур» газетаси СССР Ташқи ишлар министрининг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти сессиясида сўзлаган нутқининг баёнини босиб чиқарди. «Совет министри, деб уқдириб ўтади газета, — Исроилнинг Яқин Шарқдаги сиёсатини қоралади ва Яқин Шарқдаги барча давлатларнинг манфаатини эътиборга олиб, танглиқни сиёсий жиҳатдан бартараф қилиш йўлларини қидириб топиш зарур, деди».

«Совет ҳукумати — деб ёзади газета, — Исроил қўшинлари араб давлатларининг территорияларини оккупация қилиб тураверар экан Яқин Шарқ проблемасини муҳокама қилиш ҳеч қандай ижобий натижага олиб келмайди, деб ҳисоблайди. Совет ҳукумати буни бир неча бор АҚШ ҳукуматига билдирган эди».

СОВЕТ МАШИНАЛАРИ ЧЕХОСЛАВАКИЯГА

ПРАГА, 21 сентябрь. (ТАСС). Социалистик Чехословакиянинг асосий кўмир конлари Острава—Карвин ҳавзаси бу йил кўмир қазиб чиқарувчи янги Совет машиналарини ҳамда шахтада ишлатиладиган бошқа ускуналарни олади. Унинг жаъми нархи 100 миллион крондан кўпроқ. Совет техникаси бу ерда манзур бўлди. Совет Иттифоқида ишланган кўмир комбайнлари ва кўмир транспортерларига талаб айниқса катта.

Острава—Карвин шахталари Чехословакия халқ хўжалигига 80 процентдан мўл тошкўмир ҳамда республика металлургия саноати учун зарур бўлган юқори сифатли барча коксланадиган кўмирни бермоқда.

Ҳозирги вақтда ЧССР кончилари ҳар йили 100 миллион тоннадан зиёд тошкўмир ва қорамтил кўмир қазиб чиқармоқдалар. Бу урушдан аввалги даражадагидан қарийб уч баравар кўпдир.

ФИНЛЯНДИЯНИНГ Гампер шаҳридаги В. И. Ленин музейи шаҳарнинг энг диққатга сазовор жойларидан бири саналади. Музей экспонатлари В. И. Ленин раҳбарлигида 1905 ва 1906 йилларда РСДРПнинг I ва II конференциялари ўтган хонага жойлашган. Суратда: музейга келган кишилар экспонатлар билан танишмоқдалар.

В. Савостьянов фотоси, (ТАСС).

ХИРУРГЛАРНИНГ ХАЛҚАРО КОНГРЕССИ

БУЭНОС-АЙРЕС, 22 сентябрь. (ТАСС). Кеча Аргентинанинг пойтахтида хирурглар халқаро жамиятининг XXIII конгресси очилди. Конгресс ишида 82 мамлакатдан келган 2500 хирург, шу жумладан СССР Соғлиқни сақлаш министри Б. В. Петровский бошчилигидаги Совет делегацияси қатнашмоқда.

ГУЖАРОТ ШТАТИДАГИ ТЎҚНАШУВЛАР

ДЕҲЛИ, 22 сентябрь. (ТАСС). Ҳиндистоннинг Аҳмадобод ва Барода шаҳарлари (Гужарот штати) шиддатли диний тўқнашувлар майдонига айланди. Мусулмон ва ҳинди жамоалари ўртасида вужудга келган 4 кунлик тўқнашувлар натижасида жуда кўп уйлар ва магазинлар вайрон қилинди, куйдирилди ва таланди. Расмий маълумотларга кўра, сал кам 100 киши ҳалок бўлган.

Аҳмадободда ва Барода комендантлик соати жорий қилинган, шаҳарларнинг кўчаларида полициянинг кучайтирилган отрядлари ва Ҳиндистон армиясининг солдатлари муттасил соқчилик қилиб юришибди.

Бош министр Индира Ганди Аҳмадобод ва Бародадаги аҳволни бориб аниқлаш учун парламент депутатларидан бир группасини Гужарот штатига юборди.

САҲНАДА ҚИРҚ ЙИЛ

РАҚС ПАРИСИ

Кремль. Съездлар саройи. Минг-минг томошабинлар билан тўла. Саҳнада «Озодлик» рақсини бажараётган аёл паранжи ичида талпинади. У бу орқали Улуғ Октябрь революциясидан олдин ўзбек хотин-қизларининг эрксиз, ҳуқуқсиз яшаётганини томошабинга кўрсатади. Паранжидаги аёл тўрт девор орасида ҳали у томонга — ҳали бу томонга талпинади. У ҳаёт истайди, у ёруғлик истайди, у озодлик истайди. Бу рақсни бажараётган ажойиб артисткамиз Мукаррама Турғунбоева ҳуқуқсиз аёлларнинг ўтмишини шу қадар катта маҳорат билан кўрсатадики, унинг ижросига минг таҳсинлар ўқиб ўтирасиз.

Қоронғулик ўрнига саҳнанинг бир четидан ёруғ нур тушади. Бу Улуғ Октябрь, янги ҳаёт нури эди. Аёл паранжини иргитиб ташлайди, янги ҳаёт равшан кўзга ташланади. Саҳна чароғон бўлиб кетади. Ўйин маҳорат билан ижро этилгандан сўнг қарсаклар садоси бу ҳашаматли саройни янгратади. Москваликлар, Улуғ Россиянинг узоқ-яқин ерларидан бу ерга келганлар СССР халқ артисткаси Мукаррама Турғунбоевани чин юракдан олқишлайдилар.

Бундай катта ижролар қирқ йилдан буён Мукаррама Турғунбоевага шон-шуҳрат келтирди. Кечагина санъат аҳллари, томошабинлар бу талантли Фарғона қизини саҳнага чиққанига қирқ йил тўлганини нишонладилар. Биз у билан ҳар сафардагидек илиқ, самимий суҳбатлашдик. Камтарин, ширинсўз, ҳар сўзида чуқур мазмун бор Мукаррамахонимдан унинг биринчи саҳнага чиққан кунларини ҳикоя қилиб беришни сўрадик.

1929 йили навбаҳор кезларида катта санъат арбоби Муҳиддин Қориёқубов Фарғонага келади. Ўша пайтда Уста Олим, Тамарахоним яшнаб келаётган санъатимиз учун ўринбосарлар, янги кадрлар тайёрлаш масаласида кўп иш қилиб халқ талантларини саҳнага жалб қилардилар.

Муҳиддин Қориёқубов Фарғона билим юртида санъатга қизиққанлар билан суҳбат қурар экан, Мукаррама Турғунбоеванинг талантини дарров пайқаб олди. Уни Самарқандга — Ўзбек Давлат музикали драма театрига ишга таклиф қилди. Фарғонадан Самарқандга борган халқ талантлари орасида Мукаррамахоним ҳам бор эди. У санъат усталаридан саҳнани ўрганди, янги рақсларга бошлаган Уста Олим, Тамарахо-

нимдан ўрганди. Ўша пайтда ўзбек аёлларининг саҳнага чиқиши жуда катта воқеа бўлиб, Мукаррамахоним «Дилхирож», «Қари наво», «Усмония» рақсларини ижро этди.

Мана шундан буён унинг номи ажойиб раққоса бўлиб танилди. «Фарҳод ва Ширин», «Лайли ва Мажнун», «Гулсара» каби машҳур спектаклларда Мукаррамахоним ўзининг катта маҳоратини кўрсатиб, рақсни ижро этар, қизларга рақс санъатини ўргатарди.

1937 йилда Москвада биринчи марта ўзбек санъати ва адабиёти ўн кунлиги бўлди. Лутфихоним Саримсоқова, Ҳалима Носирова, Назира Аҳмедова каби санъаткорлар қатори Мукаррамахоним ҳам «Гулсара» спектаклида ажойиб рақслари билан қарсакларга сазовор бўлди. Унга ўша йили Ўзбекистон халқ артисти унвони берилди.

1939 йилда Усмон Юсупов номли Катта Фарғона канали қазилиб, янги дарё пайдо бўлди. Асли Андижоннинг Жўжаараб қишлоғида туғилиб, ўнминглаб каналчиларнинг қарсакларига сазовор бўлган ажойиб раққоса халқ қурилишида хизмат қилди. Унинг кўксида олий мукофотлар ярқиради.

Дунёнинг жуда кўп мамлакатларига бориб, ўзбек санъатини намойиш қилган халқ артисткаси ўзига муносиб ўринбосарлар тайёрлашни ҳеч қачон унутмади.

Бундан ўн йил олдин Мукаррама Турғунбоева ташаббуси билан «Баҳор» ансамбли тузилди. «Баҳор» ўзбек санъатининг ранго-ранг гулдастасидир. Ҳозир «Баҳор» ансамблини бутун жаҳон билади. Мамлакатимиз «Баҳор» ансамбли ўйинларини кўриб Ўзбекистон гулларини тасаввур қилади. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлар Тамара Юнусова, Раъно Низомова, Неля Баширова, Валентина Романовалар Мукаррама Турғунбоеванинг юзлаб шогирдларидан айримларидир.

Мукаррама Турғунбоева ўзидаги бутун санъат маҳоратини, ёшликда ўрганган санъат намуналарини, халқимизнинг миллий ҳис-туйғуларини мана шу «Баҳор» ансамблига ўтказди.

— «Баҳор» ансамбли қизларининг ҳар бири менинг ёшлигимдир, — дейди у табассум билан.

Мукаррама опа Турғунбоева саҳнамиз юлдузи, ажойиб санъаткордир. У қирқ йил олдин қанчалар ёшлик завқи билан рақсга тушса, ҳозир ҳам худди мана шундай ўйнайди. У ҳамиша қувноқ, хушчақчақ. Мукаррама опага ўзбек санъатини ривожлантиришда катта муваффақиятлар ва шахсий ҳаётларида бахт-саодат тилаймиз.

Ю. ҲАМДАМОВ.

ОЛИЖАНОБ КИШИЛАР

ҲАЁТБАХШ ҚЎЛЛАР

Ҳамширалар саросимага тушиб қолишди. Беморнинг томир уриши ниҳоятда секинлашган, яралардан тирқираб оқаётган қон бир зум тўхтамасди.

— Операция столига, — деди навбатчи хирург Расул Олимжонов пешонасидаги терларни артар экан. — Тезроқ!

М. нинг кийими ечилганда ҳамма сесканиб кетди. Унинг саккиз ерига пичоқ урилган, энг хавфлиси чап кўкракда бўлиб, жароҳат юракка ҳам етган бўлиш эҳтимоли бор эди. Жарроҳ зудлик билан укол қилиб, яраларни тозалади, қон қуйди. Бироздан кейин айримлар «ўлди»га чиқариб қўйган М. ҳушига келиб, кўзини очди...

— Шифокорларга минг раҳмат, — дейди у. — Шулар туфайли ҳаётга яна қайтдим. Безорилар билан олишувда ҳушимдан кетган эканман. Врачларнинг жасорати, меҳрибончилиги туфайли соғайиб, бугун-эрта оиламга қайтаман.

ТошМИ касалхонасида навбатчилик қилаётган врачлар инсон саломатлиги йўлида ана шундай курашишаяпти.

А. КИМ.

●

ЙЎЛ ҚУРУВЧИЛАР ҚИШЛОҒИ

Юқори Чирчиқ районидаги йўл қуриш ва ремонт қилиш бошқармаси (бошлиғи ўртоқ Э. Ишхонов) маъмурияти ишчиларнинг унумли меҳнат қилиб, самарали ҳордиқ чиқаришлари учун шарт ва шароит яратиб бермоқда.

Бу ерда қисқа вақт ичида катта майдондаги ташландиқ, тош-шағалдан иборат бўлган бўм-бўш жой ўзлаштирилиб, боғзор, олмазорга айлантирилди. Кўпқаватли маъмурий бино қад кўтарди. Шунингдек, унга яқин икки квартирали турар-жой бинолари қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Катта ҳовуз ва шийпон қурилиб атрофи гулзорга айлантирилди.

Яқин вақт ичида яна бир неча турар-жой бинолари, ётоқхона қурилиб битказилади.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

БОРЖОМИ. Кура дарёси соҳилидаги Ликани санаторийсининг ям-яшил боғида 150 ўринли янги шифохона пайдо бўлди. Машҳур минерал сув манбаига ёнма-ён жойлашган бу янги шифохонанинг уч қаватли биноси замонавий услубда қурилган. Бу бино проектини архитекторлардан Г. Жабуа ва Ш. Тадумадзелар яратишган. Суратда: янги шифохонанинг умумий кўриниши.

И. Давиташвили фотоси, (ТАСС).

● ●

БЕЛОРУССИЯ ССР. Новополоцкда янги химия комплекси қурилиши бошлаб юборилди. Бу корхона қимматбаҳо нитрон ишлаб чиқариш учун хомашё ҳисобланган нитроакрилов кислотаси ишлаб чиқаради. Ҳозир қурувчилар ва монтажчилар янги химия объектини тезроқ фойдаланишга топшириш учун курашмоқдалар. Суратда: колонналардан бири монтаж қилинмоқда.

Г. Усламов фотоси, (ТАСС).

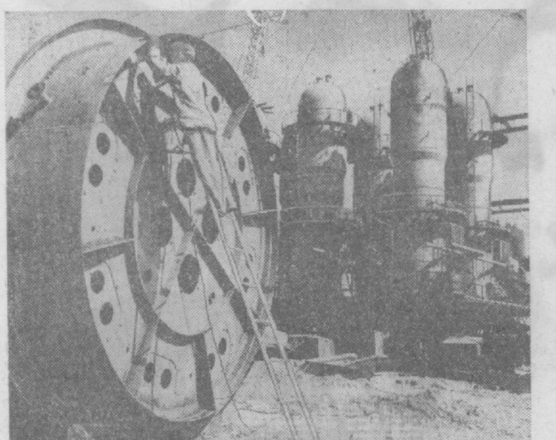

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 18.35 — Теленгиликлар, 18.45 — Ленинча меҳнат вахтасида, 19.00 — Футбол. «Пахтакор» — «Крилья Советов» (Куйбишев). Танаффус вақтида теленгиликлар (рус тилида), 20.45 — Биз — темирчилар (болалар учун рус тилида телефильм), 20.55 — Кўрсатишлар программаси.

21.00 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

18.30 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 18.35 — Концерт (ўқувчилар учун).

Рус тилида: 19.00 — Олмаота кўрсатади. Футбол бўйича СССР биринчилиги. «Қайрат» (Олмаота) — «Арарат» (Ереван).

Ўзбек тилида: 20.45 — Кинофильм, 21.35 — Халқ талантлари. Абдураҳмон Каримов, 22.15 — Вернер Хольтнининг саргузаштлари (бадиий фильмнинг биринчи серияси).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 20.00 — Афсонавий комбриг (кинофильм).

Рус тилида: 20.10 — Рақс ансамбли, 20.30 — Буюк дўстлик (ҳужжатли фильм), 20.50 — Узганинг болалари (бадиий фильм), 22.00 — Фильм-концерт.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 24/IX да Парвона, 25/IX да Бўрон қуши.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Венгер ва совет цирки артистларининг гастроллари.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Ёғоч санамлар сири — «ЧАЙКА», «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1, 3 ва кеч 10 да).

Бойқуш бевақт келади — «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (эрталаб соат 10, кундуз 1 ярим, 5 ярим ва кеч 7 да).

Сохта Изобелла — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Ўтган кунлар — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 5, кеч 6-45 ва 8-30 минутда).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8 ва 10 да бошланади)

Бойқуш бевақт келади — «ФЕСТИВАЛЬ».

Ёғоч санамлар сири — «ХЕВА».

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ УЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА 26, 30 сентябрь ва 5, 8 октябрда

СОФОКЛ

«ШОҲ ЭДИП»

(икки пардали трагедия)

Спектаклда СССР халқ артистлари, Ҳамза мукофоти лауреатлари

ШУКУР БУРХОНОВ ва СОРА ЭШОНТУРАЕВА лар иштирок этадилар.

Спектакль кеч соат 7 яримда бошланади.

Касса эрталаб соат 10 дан очиқ.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

Москва музикали-драма ансамбли яна Тошкентга меҳмон бўлиб келди. Ансамбль ўз гастролларини пойтахтимизда янги очилган «Баҳор» концерт залида бошлади. 20 сентябрда очилган бу янги концерт зали жуда чиройли, худди атайлаб камер, юксак бадиий концертлар кўрсатиш учун бунёд қилингандай.

15 йил муқаддам ташкил топган бу коллектив ўзининг «Пер Гюнт», «Арлезианка» каби кўрсатувлари билан Тошкентлик томошабинларга яхши таниш. Ҳозир ансамбль репертуари яна бир «Рембрандт» кўрсатуви билан бойиди. Ансамбль бадиий раҳбари Надежда Аксенова — Арди саҳналаштирган бу кўрсатувда улуғ голланд реалист рассоми ҳақида ҳикоя қилинади.

Бу талантли коллектив сўнгги йилларда ёшлар ҳисобига ўсиб-улғайди. Ҳозир концерт залларида ансамблнинг ветеран артистлари Аксенова — Арди, РСФСРда хизмат кўрсатган артистлар М. Постников ва В. Кабаченколар қаторида сўз усталари конкурсининг лауреати М. Добровольская, артистлар Сафонова — Кушнир, А. Шереметьева, В. Волгин ва шу сингари бошқа умидли талант эгаларини тинглаш мумкин.

Москва музикали-драма ансамблининг Тошкентдаги бу сафарги гастроллари ҳам зўр муваффақият билан ўтмоқда.

Расмларда сиз ансамбль артистлари М. Постников, А. Шереметьеваларни кўриб турибсиз.

Н. МЕЛАМЕД чизган расмлар.

РЕПОРТАЖ

ДИҚҚАТ, ТРЕВОГА!

Фермада иш маромида кетяпти. Молбоқарлар сигир-бузоқлар теппасида. Нарироқда эса трактор қиш ғамида силос бостиряпти. Сигир соғувчилар ҳам оқ халатларини кийиб, тушликка тараддуд кўришяпти. Шу пайт радиодан «Ҳаво тревогаси» деган овоз янграйди.

Ферма ходимлари зудлик билан противогаз кийиб, шошилинч равишда ертўлага кириб яширинишади. Улар бу ишни саросимага тушмай, аниқ бажардилар. Чунки, колхозчилар етарли назарий билимга эга бўлиб, эндиликда ана шу билимни ўқув машқларида синаб кўришяпти...

Яқинда Оржоникидзе районидаги «Коммунист» колхози фермасида район гражданмудофааси штабининг область вакиллари иштирокида «душман ҳужуми ҳамда унинг ялпи қирғин қуролларини қўллаганда бригада аъзоларининг вазифалари» мавзуида ҳарбий-назарий машқлари ўтказилди.

Бундай машқларни ўтказишдан мақсад колхоз аъзоларининг душман химиявий ва бактереология қуроллари қўллаганда қора молларни, ем-хашак, сув ва бошқа озуқаларни саклаш йўл-йўриқларини ўзлаштиришдан иборатдир.

Машқларда «Коммунист» колхози аъзолари билан бирга қўшни «Маданият», «Правда», Ленин номли, Киров номли колхозлар, шунингдек «Қибрай» совхози раҳбарлари ҳам қатнашдилар.

Область граждан мудофааси штаби ходимлари машқларни назорат қилиб туриш билан бирга йўл-йўлакай тушинтириш ишлари ҳам олиб боришади. «Ҳаво тревогаси» тугаб, «Отбой» эълон қилингач, Федор Соколов айрим колхозчиларнинг йўл қўйган хатоларини уқтириб ўтади.

Соколов гапини тугатар-тугатмас, майдон узра «Граждданлар, диққат, диққат! Радиоактив захарланиш ҳавфи туғилди. Ҳамма панага» деган овоз эшитилди. Колхозчилар ишни тўхтатиб, зудлик билан ҳимоя кийим-бошларини кийишга тутиндилар. Бу иш бор-йўғи бир минутга яқин давом этди. Сўнгра, фурсатни ўтказмай, ташқарида ўтлаб юрган моллар ичкари хонага олиб кирилди, эшик, дераза ва мўриларга пленкалар ёпилди.

Бир группа одамлар эса ғарамлар устини, яна бошқалари сув баклари, силос устини ёпишга тушдилар. Ҳали бу юмушлар тамом бўлмасданоқ, радио карнайлари захарли моддалар «ёғаётгани» ҳақида хабар беради. Кишилар ҳамма нарсани ташлаб, яқин атрофдаги ертўла ва махсус бостирмаларга яширинадилар.

Район ижроия комитети раисининг муовини, граждан мудофааси штаби бошлиғининг вақтинча ўринбосари Рихсивой Носиров соат милларидан кўзини узмайди. Тревога эълон қилинганига ўн минутча бўлиб қолди. Инструкцияга кўра захарли чанглар ёғиши 20—30 минут давом этади. Буни ферма аъзолари ҳам яхши билишади. Чунки назарий машғулотларда бу ҳақда бирнеча бор такрорланган.

Вақт тугади. Сигир соғувчилардан Улуш Эргашева ҳамда Роҳат Ғафурбековалар ташқарида қолган молларни кўздан кечириб, ҳозиргина етиб келган дезинфекциялаш машинаси ёнига етаклайдилар.

Бу ерда оқ халатли, противогаз кийиб олган ветеринария врачи Иван Бубенен ва ферма мудири Саид Сайдумеровлар сигирлар устига «ёққан» чанглар дозасини аниқлашади. Кейин махсус шетка билан уларнинг усти яхшилаб ювилади.

Ҳарбий-назарий машқлар тугади. Штаб бошлиғи ўртоқ Носиров вақтдан фойдаланиб, мудофаа машқларнинг аҳамияти, халқаро вазият хусусида тўхталиб ўтди. Жумладан у шундай деди:

— Жаҳондаги барча прогрессив инсоният Америка Қўшма Штатлари бошлиқ агрессив доираларнинг кейинги вақтда химиявий, бактериология қуроллари запасини зўр бериб оширяётганидан ғоят ташвишга тушган. Маълумки, 1925 йили Женевада 62 мамлакат вакиллари тўпланиб, ялпи қирғин қуроллари ишлаб чиқаришни чеклаш ва мутлақо қўлламаслик ҳақида бир фикрга келган эдилар.

Лекин шунга қарамай, капиталистик мамлакатларда инсоният, келажак авлод ҳаёти учун ниҳоятда ҳавфли бўлган химиявий ва бактереология қуроллари ишлаб чиқариш йил сайин кўпайиб бормоқда. Куни кеча социалистик мамлакатлар ташқи ишлар министрларининг БМТ Бош Ассамблеясининг XXIV сессиясига тақдим этган Хати ҳам худди ана шу ялпи қирғин қуроллари ишлаб чиқаришни тугатиш, унинг мавжуд запасларини йўқ қилишга қаратилган.

Модомики, агрессив доиралар инсоният фикри-зикрига зид иш тутишаётган экан, аҳолини граждан мудофаасига тайёрлаш, душман ялпи қирғин қуролларини қўллаганда қандай ҳаракат қилиш йўлларини билиш муҳим вазифадир.

Я. САЛИМОВ.

Спорт

РИНГ МАРДЛАРНИ СЕВАДИ

Ботир спортга қандай қизиқиб қолганини яхши эслай олмайди. Синфдошлари қатори мактабда ташкил этилган бокс тўгарагига ёзилади. Ўша вақтда у ҳатто ўз олдига бирон-бир мақсад ҳам қўймаганди.

1964 йилда Ботир, Октябрь районидаги 19-ўрта мактабнинг 8-синфини битказиб, заводга ишга кирди. Тез орада у слесарлик касбини эгаллади. Лекин бокс билан шуғулланишни қўймади. Янги устози М. Франк раҳбарлигида ўз маҳоратини ошира борди. Ниҳоят, у 1967 йили республика ёшлари ўртасида ўтказилган мусобақаларда қатнашиб, СССР спорт мастерлигига кандидатлик нормативини бажарди ва республика ёшлар терма командасига қабул қилинди. Бир-икки йил Боку, Сухуми, Батуми ва Душанба каби шаҳарларда ўтказилган йирик мусобақаларда Ўзбекистон спорт шарафини ҳимоя қилди.

Йигит бокс тушиш, заводда ишлаш билан бир қаторда кечки ишчи-ёшлар мактабида ўқишга ҳам вақт топа билди. 1967 йили мактабни битказиб, ҳужжатларини физкультура институтига топширди. У олий ўқув юртида ҳам тинмай ўз маҳоратини ошириш устида ишлади. Бу соҳада унга бокс кафедрасининг мудири, педагогика фанлари кандидати, доцент Шокир Зокиров ҳамда кафедра ўқитувчиси Шавкат Абдуллаевлар яқиндан ёрдам беришди.

1968 йили Ботир республикада профессионал бокс устози С. Жаксон хотирасига бағишланган мусобақада учинчи ўринни эгаллади. Бир йилдан сўнг, яъни февраль ойида у Қозон шаҳрида ўтказилган СССР биринчилиги мусобақасида 6 марта СССР чемпиони, спорт мастери Евгений Фролов ҳамда 2 марта Европа чемпиони, халқаро классдаги спорт мастери Валерий Фроловлардан кейинги 3-ўринни эгаллаб, спорт мастери нормативини яна бир марта тасдиқлади.

Шу йилнинг апрель-май ойларида Ботир Усмонов Европа биринчилиги учун бўладиган мусобақада В. Фроловнинг дублёри сифатида Кисловодск ва Краснодар шаҳарларида тайёргарлик машқларида қатнашди.

Август ойида Венгрия Халқ республикасидаги Эйгер шаҳрининг ташкил топганига бағишланиб халқаро мусобақа ўтказилди. Унда Австрия, Венгрия, Румыния, Польша, СССР ва ГФР вакиллари катнашди. Бу учрашувларда Ботир Усмонов ўз вазнида (63.5 кг) биринчи ўрин ҳамда биринчи олтин медални қўлга киритди.

Биз ўзбек йигитлари орасидан етишиб чиққан институтимиз талабаси Ботир Усмонов каби спортчилар билан ҳақли равишда фахрланамиз.

З. ТЎХТАМУРОДОВ,
Ўзбекистон Давлат физкультура институтининг доценти.

Суратда: Ботир Усмонов машқ қилмоқда.

●

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

Кейинги кунларда мамлакат биринчилигининг бир неча учрашувлари бўлди. Уларнинг натижаларини маълум қиламиз. «Зенит» — ЦСКА — 1:2, «Динамо» (Тбилиси) — «Динамо» (Москва) — 3:1; СКА (Ростов) — «Шахтер» (Донецк) — 0:1; «Спартак» (Москва) — «Заря» (Луганск) — 1:0; «Динамо» (Киев) — «Торпедо» (Кутаиси) — 3:0; «Торпедо» (Москва) — «Нефтчи» — 1:0.

Пойтахт спартакчилари ҳамон пешқадам бўлиб турибдилар. Улар 19 ўйиндан 33 очко тўплашди. Мамлакат чемпионлари Киев динамочилари 18 ўйин ўтказдилар ва 29 очкони қўлга киритдилар. Учинчи ўринга пойтахт автозаводчилари кўтарилишди. Улар 21 ўйиндан сўнг 26 очкога эга бўлишди. Ундан кейинги ўринларда 19 ва 18 та ўйнаган Тбилиси динамочилари билан ЦСКА коллективи бормоқда. Бу иккала команда ҳисобида 25 тадан очко бор.

ҚЎШИҚ БАЙРАМИГА

Тошкент маданий-оқартув техникуми ижодкор студентларидан ташкил топган концерт бригадалари хизматидан томошабинлар хурсанд. Ҳаваскорлар пойтахтнинг Октябрь районида ҳам қатор томоша кўрсатдилар.

«Илғор» маҳалласи аҳолиси студент-ҳаваскорлар халқ оркестри концертларини кўришга муяссар бўлдилар. Шунингдек, чинни заводида бўлган концерт ҳам кўпчиликка ёқиб тушди.

Ҳозир билим юрти халқ чолғу оркестри қўшиқ байрамига пухта тайёргарлик кўрмоқда. Янги қўшиқ ва куйлар ўрганилиб, концерт программасига киритилди. Сентябрь ойининг охирида ўтказиладиган қўшиқ байрами студент-ҳаваскорлар учун ҳам ижодий синов бўлади.

«УЗГЛАВХИМСНАБСБИТ» РЕСПУБЛИКА БАЗАСИГА

юкчилар (ишбайга), радиотехника буюмлари бўлими инженери, машинистка, экспедитор, ёрдамчи ишчилар, омбор мудирлари, машина-ҳисоб станцияси операторлари, бухгалтер

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, 102, Сергели район (58-автобуснинг «Химбаза» бекати).

ОБУНАЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

1970 йил учун марказий, республика газета ва журналларига

Обуна давом этмоқда

Обунани «Союзпечать» бўлимлари ва агентликлари, алоқа тармоқлари ва бўлимларида, шунингдек жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан расмийлаштириш мумкин.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги «Союзпечать» бошқармаси.

Редактор ўринбосари Р. УМАРОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В36495. Редактор ўринбосарлари — В35885, В36232. Масъул секретарь — В34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936 Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786, Партия турмуши. Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Б— 2373. ИНДЕКС — 6469 Р. 03345